ПРОМІНЬ

СОЮЗ УКРАЇНОК КАНАДИ

PROMIN

Ч.2 ЛЮТИЙ 1996

No. 2 FEBRUARY 1996

ПРОМІНЬ

РІК XXXVII ЛЮТИЙ Ч. 2

видає
СОЮЗ УКРАЇНОК КАНАДИ
Виходить раз у місяць

Редактор .... Олена Гринь
Редактор англомовної частини .... Маруся Тарнавецька-Зурек
Адміністратор .... Сільвія Анклевич

PROMIN
842 Main Street, Winnipeg, Manitoba
Canada R2W 3N8
Tel.: (204) 589-0723 Fax.: (204) 586-3618

Річна передплата в Канаді $20.00
Передплата до інших країн .... US $25.00
Одне число $2.00

Редакція застерігає собі право скорочувати та поправляти надіслані матеріяли

PROMIN

VOL. XXXVII FEBRUARY No. 2

Published by
UKRAINIAN WOMEN'S ASSOCIATION OF CANADA
Monthly

Editor .... Olena Hryn
English Editor .... Marusia Tarnawecka-Zurek
Administrator .... Sylvia Anklewich

PROMIN
842 Main Street, Winnipeg, Manitoba
Canada R2W 3N8
Tel.: (204) 589-0723 Fax.: (204) 586-3618

Subscription in Canada $20.00
Other countries .... US $25.00
Single copy $2.00

The editors reserve the right to edit submitted materials.

Pulication Mail
Registration No. 1925
International standard Serial number
ISSN 038021-40

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg, Manitoba, Canada

ЗМІСТ

Сіємо зерно на щасливе майбутнє
Орися Сушко — Сіємо зерно... 1
Життя і культура
Олена Гринь — За українську державу 2
Україна в Об'єднаних Націях 3
Рой Романов в Україні 4
Олена Гринь — Геній в умовах 5
Леся Українка — Сім струн — Мі 6
Олена Гринь — Леся Петлюра 7
Леся Храплива-Щур — "Малююювання" 8
Леся Петлюра — Вірші 9
Петро Гоць — До Лесиної казки 14
Леся Українка — Напис на руїні 24
Громадська хроніка
Конференція СУС Альберти 10
Курси укр. мови для дорослих, Едмонтон, Альта. 10
Відділ СУК ім. Олени Пчілки, Ейшем-Кадет, Саск. 11
Поправка — Пров. Конференція СУС Манітоби 12
Вісті з онтарійського Лондону 12
Комітет Українок Канади 13
(Торонто, Онт. Вінніпег, Ман.)
Річні збори відділу СУК ім. О. Кобилянської, Витків, Саск. 16
Річні збори відділу СУК ім. Л. Українки, Єлов Крік, Саск. 16
Річні збори СУК ім. Л. Українки, Вінніпег, Ман. 17
35-ліття "Променя" 15
Квіти незабутнім 18-21
Посмертні згадки: бл. п. Анна Радчук (Гамільтон, Онт.), бл. п. Павля Данильчук (Канора, Саск.).
Вісті з Централі 22

CONTENTS

News from the National Office – Orysia Sushko 23
Oksana Yakivna Meshko – Helen Raycheba, C.M. 24
From Our Branches: Ukrainian Orthodox Parish of St. Elias – Evhenia Derewianka 25
In Memoriam: Annie Zrudlo, Mary Koroluk 26
Current Issues: "Vision Ukraine" Initiated 26
Current Issues: Canada's Immigration Level Increases ... 26
Consumer Affairs: Warm up to Winter Savings 27
Consumer Affairs: What to do when the Lights Go Out 27
Health: Common Health Problems and Home Remedies – Ollia Waverick 28
Health: Exercise Never too Late – or Early – to Start – Vitality Today 29
Cultural Scene: "By the River Cheremosh" – Halyna Melnyk-Marko 30-31
Profile: The Woman Behind Canada's Book Exhibit in Ukraine – Helen Raycheba, C.M. 31-32
Promin Press Fund : December 1995 33
On the Couch: Make Room for the Kids 33

На першій сторінці обкладинки — 70-ліття Союзу Українок Канади.

СІЄМО ЗЕРНО НА ЩАСЛИВЕ МАЙБУТНЄ

70-ліття Союзу Українок Канади є небуденне свято — тобто ювілей успіху, що наповнює наші серця задоволенням і гордістю.

70 років тому наші основноположниці посіяли те зерно, яке ще й сьогодні росте і дальше розвивається для щасливого майбутнього Союзу Українок Канади. Правда, що поле і обставини відмінні сьогодні як були 70 років тому, однак душа і серце української жінки та її прагнення затримати все те, що рідне і дороге, не змінилися на протязі довгих років існування. З гордістю і великою пошаною згадуємо всіх тих, що 70 років тому мали мрію і візію на краще майбутнє української жінки і родини, а також всіх тих, що поступово перебирали цю велику відповідальність аж до сьогоднішнього дня.

В цьому ювілейному році є дуже багато справ над якими потрібно застановитися і які яскраво окресленні в нашому статуті.

Можливо найбільш важливим є виховання нашої молоді — вщеплення в них гордости нашої багатої української спадщини, нашої культури та закорінення в них духовости української Православної Віри. Потрібно поглиблювати також нашу виховавчу і освідомляючи працю, видання потрібної літератури, включення в справи українського і загальноканадського суспільства, дальше подавати поміч нашим братам і сестрам в Україні та служіння нашій Українській Православній Церкві в Канаді.

В цьому відношенні я сильно вірю, що зерно, яке ми сіємо сьогодні, принесе нам те щасливе майбутнє про яке ми всі мріємо і на яке наша організація вповні заслужила. Наше членство віддзеркалює талановитих членок з різними професійними і життєвими досягненнями, які потрібно позитивно використовувати для успішного проведення організаційної праці.

Потрібно нам анґажувати молодих членок до різних комітетів, специфічних до їх зацікавлення та професійного знання. Потрібно також шанувати наших довголітніх членок, які мають великий досвід та можуть мати позитивний вплив на нове і молодше членство. Потрібно бути сенситивними і вирозумілими до потреб нашого членства — заохочувати і давати нагоду всім виироблятися духово і культурно-освітньо. Таким способом забезпечимо існування нашої організації.

В цей час, більш як коли, потрібно нам відновити наші зобов'язання до різних дій нашої многогранної праці, щоб успішно розвиватися на теренах Канади, як також дальше подавати потрібну поміч Україні. Потрібно нам бути далекозорими, сильними, енергійними, творчими, щиросердечними, щоб бути готовими стрінути 21-ше століття.

Мій визов на початки цього ювілейного року, ось такий — "**Хай вічно горіючий смолоскип, який вже 70 років просвічує нам дорогу до плекання наших ідеалів, дальше просвічує нам шлях на слідуючі довгі і багаті роки**".

Тоді посіяне зерно принесе нам багатий і радісний урожай.

Орися Сушко, голова
Союзу Українок Канади

Оригінальна праця Данеля Арсено — лого 70-ліття Союзу Українок Канади, виконана на замовлення Централі СУК.

Централя щиро вдячна мистцеві за цікаве представлення "70-ліття Союзу Українок."

ЗА УКРАЇНСЬКУ ДЕРЖАВУ

Якщо не дорожитимемо волею — то
не зоглянемось, як опинимося знову у ярмі.
Якщо не постоїмо за державу — не матимемо її.

Віталій Карпенко
редактор "Вечірнього Києва"

МАНІФЕСТ УКРАЇНСЬКОЇ ІНТЕЛІҐЕНЦІЇ

Народ уже зрозумів, що політичні та економічні реформи не врятують українську державу, якщо духовний занепад продовжуватиметься. Тому наша інтеліґенція виступила за збереження культури, нації, за збереження держави.

Вже **12-го жовтня 1995 р**. в пресі появився "Маніфест" української інтеліґенції. Він закликає: "З почуттям великої історичної відповідальности ми, представники української інтеліґенції, закликаємо об'єднатися для порятунку України та її народу **політичні сили**, **громадські організації**, **робітників і селян**, **працівників культури**, **науки**, **освіти**, **підприємців і фармерів**."

Причина такого об'єднання необхідна, бо:

"Зовнішні та внутрішні антиукраїнські сили, що впродовж кількох останніх років всіляко бльокували й саботували процеси перетворення України в сильну, багату, соціяльно справедливу й авторитетну державу, сьогодні перейшли до вирішального наступу. Нас хочуть знову позбавити найголовнішого — власної батьківщини, обернути на безрідних люмпенів, яким байдуже, хто їх нагодує, розпоряджаючись їхнім же національним багатством.

Усе робиться послідовно, сплановано і таємно від суспільства, щоб не дати українському народові стати господарем на землі своїх предків..."

Отже, виникає серйозна небезпека знищення Української держави і української нації, а тому українська інтеліґенція рішуче засуджує провокаційну і згубну політику антиукраїнських сил і закликає об'єднатися для порятку України та її народу.

Прем'єрміністер України Євген Марчук з приводу цього заклику скликав у Кабінеті Міністрів усіх керівників творчих спілок України на нараду. У зустрічі взяли участь представники Адміністації Президента, Кабінету Міністрів, Міністерств економіки, культури, фінансів, Фонду Державного Майна та Київської Міської державної адміністрації. Прем'єр-міністер запропонував співпрацю з метою збереження української мови, культури, фінансової підтримки з боку держави та передачу необхідних приміщень у власність спілок.

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ПЛЕНУМ ТВОРЧИХ СПІЛОК

В Києві **9-10 листопада 1995 р**. пройшов 3-й всеукраїнський пленум творчих спілок України, на який несподівано прибув сам президент Леонід Кучма. На пленумі Президент побіцяв письменникам допомогти у виданні їх творів, якщо вони стануть в обороні української державности, як твори Тараса Шевченка, Івана Франка, Лесі Українки та інших українських класиків. Він пообіцяв вирішити проблеми майна творчих спілок, податкові питання, повідомив що готується указ про відновлення Михайлівського монастиря та Успенського собору. Президент підкреслив, що настав час для важкої праці, бо тільки це зможе привести до перемоги і стабільности. І при цьому всьому має велике значення "**зважене слово і громадське становище інтеліґенції**".

КОНҐРЕС УКРАЇНСЬКОЇ ІНТЕЛІҐЕНЦІЇ

В палаці культури **11-го листопада, 1995 р.** відбувся конґрес української інтеліґенції, в якому взяли участь 116 докторів наук, 132 кандидатів наук, видатні письменники, артисти, малярі.

Конґрес затвердив статут:

До Конґресу можуть належати творчі спілки, політичні партії та громадські організації національно-демократичного спрямування; вищий керівний орган Конґресу — всеукраїнський з'їзд, а поміж з'їздами національна рада, до якої ввійде 150 осіб.

Конґрес ухвалив постанову, у якій сказано, що українська інтеліґенція усвідомлює свою історичну консолідуючу ролю у суспільстві, конструктивну силу культури. Тому, виходячи з інтересів Української держави, українського народу, Конґрес висуває перед Президентом України, законодавчою та виконавчою владами держави такі вимоги: забезпечити безумовне виконання волі народу, висловленої на референдумі у грудні 1991 року, для побудови незалежної Української держави; послідовно впроваджувати ідеологію державотворення, ядром якої має бути українська національна ідея.

Головою Конґресу Української інтеліґенції вибрано письменника Івана Драча.

Програмовий документ Конґресу: Маніфест Української Інтеліґенції

Гасло організації: "Наша сила в єдності!"

Закінчимо цей допис словами того ж Віталія Карпенка з "Вечірнього Києва":

"Поодиниці вижити неможливо; поодиниці тільки вмирають. Виживають тільки гуртом!"

О. Г.

УКРАЇНА В ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЯХ

Україна в ООН веде свої початки від Другої світової війни. УРСР була введена до ООН (з ласки СССР) з тим, щоб посилити вплив комуністичної імперії на цілий світ. І тільки від 24-го серпня 1991 р. (дня проголошення незалежности) Україна в ООН виступає як самостійна держава з окремим незалежним голосом.

Так Україна виступила на урочистому засіданні асамблеї, в якому взяли участь 185 держав, в час 50-ліття ООН. В силу збігу щасливих обставин президент Л. Кучма промовляв першим після президента США Білла Клинтона. Цим було піднято авторитет молодої української держави.

23-го жовтня 1995 р. Президент був запрошений до Колюмбійського університету, де отримав грамоту від ректора Колюмбійського університету за "глобальне лідерство".

Після цього там же відбулася пресова конференція для американської преси. Звернемо увагу на деякі запити преси і відповіді Президента на них.

журнал "Форбс"

Половина або й дві третини українського населення вважають російську мову своєю першою мовою. У зв'язку з цим чому мовна політика Президента базується на українській як єдиній державній мові?

Президент Кучма

Поперше, двох третин немає. А подруге, існує держава Україна і мова державна повинна бути українська. Довгий час відбувалася русифікація України, тому ми сьогодні прагнемо нормальним і цивілізованим шляхом робити зворотній процес. Але ми ні в якому разі не заперечуємо російську мову, російську літературу. Росіяни в Україні мають всі можливості користуватись своєю мовою... Отож, коли окремі російські політики говорять про захисти росіян, треба б у них запитати й про захист українців.

Телекомпанія Ей-Бі-Сі

Скільки часу ви даєте собі на втілення економічних перетворень, перш ніж станеться соціяльний вибух?

Президент Кучма

Тривалість перехідного періоду насамперед залежить від світового співтовариства і від допомоги європейських країн. Сьогодні Канада і США розуміють Україну більше ніж європейські країни.

Радіо "Блюмберг ньюз"

Які перспективи впровадження нової валюти в Україні та які, на ваш погляд, головні перешколи на шляху американських інвестицій в українську економіку?

Леонід Кучма

Для інвестицій необхідна політична стабільність та чутка правна база.

Гривню ми повинні вводити, коли буде переконання, що це не буде ще одна тимчасова валюта. А для цього потрібен такий рівень інфляції, який не знецінював би нову валюту. А подруге, потрібний стабілізаційний фонд, щоб підтримувати моральну певність населення у новій валюті. Ми маємо власний більйон долярів на такий фонд. І ведемо переговори про додаткових 1,5 блн. з міжнароднім валютним фондом.

Цього ж 23-го жовтня 1995 р. відбулося відкриття нового приміщення Постійної Місії України в ООН.

Тут привітав Президента постійний представник Місії України до ООН. А Зленко. Він подякував Президентові та міністерству закордонних справ за активну поміч, а потім поіменно подякував особам, які причинилися до перебудови приміщення, і покликав Президента до слова. Леонід Кучма сказав, що Постійна Місія України була єдиним каналом виходу України в широкий світ і тут визнано Україну в ООН як рівного партнера серед інших держав. На згадку цього відкриття Президент передав три картини з України для прикраси приміщення Місії. Після церемонії офіційного відкриття Місії усі присутні пішли на бенкет в честь Президента. Бенкет був влаштований спільними зусиллями Української Американської Координаційної Ради та Українського Конгресового Комітету.

Привітальне слово виголосила Уляна Дячук, президент УАК Ради.

Від українців Канади привітав Президента д-р Дмитро Ціпивник, президент СКУ.

Президент України подякував за підтримку від своєї делеґації і українського народу братам поза границями батьківщини, підкреслюючи, що ми всі одного кореня і тому він вірить, що спільними силами ми збудуємо сильну державу.

На кінці промовляв президент УККА Аскольд Лозинський, згадав про всі наболілі проблеми в Укаріні. Закінчив свій виступ поезією В. Стуса.

Бенкет закінчився молитвою Архиєпископа Антонія і всіх присутніх.

24-го жовтня 1995 р. були схвалені декларації з нагоди 50-річчя ООН. Україна внесла ряд пропозицій, підкреслила, що це є також 10-річчя атомної катастрофи в Чорнобилі, що є світовою проблемою.

(за матерялами з "Свободи")

РОЙ РОМАНОВ В УКРАЇНІ

Прем'єр провінції Саскачеван на початку жовтня 1995 р. відвідав Укаріну з метою нав'язати економічні зв'язки провінції Саскачевану з Україною.

Романов зустрівся з прем'єр-міністром Є. Марчуком, головою Верховної Ради О. Морозом, заступником міністра закордонних справ В. Ліпатовим, міністром культури і мистецтва Дмитром Остапенком.

Прем'єр Саскачевану сказав, що він гордий, що якраз провінція Саскачеван має можливість помогти Україні в цей критичний для України час в проведенні політичних і економічних реформ. Він уважає, що зв'язки будуть обопільно корисні як для України, так і для Саскачевану.

Рой Романов і Леонід Кучма після підписання договору

Відносно зв'язків з Укарїною Рой Романов висловився так: "Ми віримо в світлу будучність України. Віримо, що зв'язки з Саскачеваном будуть сприяти розвитку незалежної демократичної України і віримо, що Україна стане в ряди передових держав світу".

В честь прем'єра Саскачевану президент Л. Кучма дав обід в палаці президента після підписання "Saskatchewan – Ukraine Co-operation Agreement".

Рой Романов відвідав Львів, де зустрівся з головою Львівської Обласної Ради Миколою Горинем і іншими керівниками области, і, накінець, відвідав село Стоянів, звідки походять його предки.

"Протягом цього тижня мене дуже гарно вітали по всій Україні, але в селі Стоянів люди виявили до мене особливу сердечність і увагу" — сказав Рой Романов, закінчивши свою поїздку по Україні.

ГЕНІЙ В УМОВАХ ЗАБЛОКОВАНОЇ КУЛЬТУРИ

В 120-ліття від дня народження Лесі Українки була виголошена під такою назвою доповідь сьогочасною письменницею Ліною Костенко на міжнародньому симпозіумі в Луцьку. Що ж письменниця мала на увазі?

Геній в умовах заблокованої культури — це геній, що вийшов із заблокованого, закритого від світу народу.

Леся Українка писала мовою, яка була заборонена ще до її народження (Валуєвський указ 1863 р.). Коли було їй п'ять років, був заборонений український театр, коли їй було 10 років, були дозволені вистави українською мовою, але виключно на сільську тематику. Вона входила в літературу самітньою.

У заблокованій культурі зникає розуміння письменницької праці як праці. Є одне — служіння народові. Великі українські письменники — це письменники, сформовані історією свого народу.

Це провидці, часом поводатори своєї осліпленої від сліз і горя нації. Таким був Шевченко, і Л. Українка, і Іван Франко, і багато інших.

"Мені судилося жити в дуже тяжку добу — не знаю, чи дiжду кращої" — писала Л. Українка. Не діждалася.

"Тяжке становище генія в нашій літературі. Але в цьому становищі є й свої радощі, може найголовніші для поета. Хай його не знає світ, хай переслідує влада. Але де, в якій високорозвинутій, незаблокованій літературі несе народ свого поета, як свічку в страсний четвер крізь століття?" — питає Ліна Костенко. Це розуміла Леся Українка, це давало їй сил.

Такою і ми знаємо Лесю Українку в Союзі Українок Канади, бо скільки відділів СУК носять ім'я Лесі Українки? *(Погляньмо на різдвяні поздоровлення в попередньому числі).*

А, поза цим всім, Леся Українка — геніяльна письменниця, яку ще пізнає світ.

І зараз перед сучасними українськими письменниками стоїть ще те саме завдання, що й колись: служіння народові.

Але чи вистачить сил нашим письменникiв і всьому народові, тобто, "чи виживуть українці?" (Ю. Бадзьо).

Повіримо нашому геніяльному письменнику, який, на жаль, коротко жив, але залишився вічно живим, Василеві Симоненкові:

Народ мій є! Народ мій буде!
Ніхто не перекреслить мій народ!
Пощезнуть всі перевертні й приблуди
І орди завойовників-заброд!

О. Г.

Леся Українка

СІМ СТРУН

ЦИКЛ

(Посвята Михайлові Драгоманову)

Михайло Драгоманов (1941-1895) — відомий громадський діяч, дядько Лесі Українки (брат Олени Пчілки — Косач Драгоманової).

Іван Франко про Михайла Драгоманова: "Ми бачили в ньому свого вчителя, провідника й наставника. Впродовж 30 років його голос був для нас стимулом, підказував нам куди йти і куди ні."

Рік 1995 — сторіччя з дня смерти Михайла Драгоманова широко святковане в Україні.
О.Г.

МІ
КОЛИСКОВА

Місяць яснесенький
Промінь тихесенький
Кинув до нас.
Спи ж ти, малесенький,
Пізній бо час.

Любо ти спатимеш,
Поки не знатимеш,
Що то печаль;
Хутко прийматимеш
Лихо та жаль.

Тяжка годинонько!
Гірка хвилинонько!
Лихо не спить...
Леле, дитинонько!
Жить — сльози лить.

Сором хилитися,
Долі коритися;
Час твій прийде
З долею битися, —
Сон пропаде...

Місяць яснесенький
Промінь тихесенький
Кинув до нас...
Спи ж ти, малесенький,
Поки є час!

Ілюстрація Ю. Вітюка до вірша
Лесі Українки "Сім струн" — "Колискова"

ЛЕСЯ ПЕТЛЮРА

6-го листопада 1941-го року на 29-му році життя померла донька провідника українського народу Симона Петлюри.

Народилася Леся 1912-го року в Москві, де працював її батько. У травні 1917-го року родина переїхала до Києва. Зростала вона спостережливою і допитливою дівчиною. У родині Петлюри шанували народні звичаї і традиції. В дитинстві Леся носила переважно український одяг, про який пізніше писала: "Скільки радості в твоїй барвистій ноші!" Наприкінці листопада 1919-го року Леся з Матір'ю опинилася у Празі. Прага була місцем пристановища для відступившого Українського Уряду. Тут Леся і провела свої дитячі роки аж до 1924-го року, коли родина Петлюри оселилась в Парижі. Жили вони дуже скромно в двох кімнатах.

Леся старанно і досить успішно вивчає французьку мову, вчиться малювати, пробує писати вірші.

25 травня 1926-го року — смерть батька, якого вона дуже любила. Це накладає тягар на її чутливу душу, життя її становиться трагічним. Пізніше Леся мусить боротися з тяжкою хворобою, яка й довела її до смерти на 29-му році життя.

Літературна спадщина Лесі Петлюри невелика. Вірші почала писати рано, але, будучи досить вибагливою до себе, майже всі їх знищила. Залишились дитячі вірші, друковані в журналі українського еміграційного пласту в Празі "Молоде життя". По смерті Лесі її мати знайшла ще кілька віршів, "які вона або забула або не захотіла знищити", як пише її мати.

В 1993-му році Олександра Сірополко (проживає в Празі) підписала заповіт про передачу Україні родинного архіву і бібліотеки, листи, вірші і фото Лесі.

Леся любила свій народ і цікавилася його життям. В одному з листів до О. Сірополко Леся пише: "Мені ходить головне про культуру духу. Я не сумніваюсь, що матеріяльна культура розвинеться на Україні дуже гарно. Що ж до культури духу, то бачу заздалегідь страшенну саламаху: напр, на Україні читачі мимоволі затроєні різним совітським мотлохом; ультра-драконівська цензура ідей обмежила, а то й скривила світогляд нашого покоління й молодшого. Коли розчиняться двері, і на Вкраїні появляться всі заборонені сьогодні часописи й книжки, — то що воно буде? Яке від них буде враження? Яка мораль, який лад життя витвориться врешті-решт?"

Якраз сьогодні стоять перед Україною всі ці проблеми. Люди працюють, турбуються про майбутнє, надіються, але "який лад життя витвориться врешті-решт" ще й сьогодні не цілком ясно. З цього всього й видно, що ця чутлива дівчина була душею звязана з українським народом. На жаль, хвороба (сухоти) ввесь час прогресувала, а матеріяльна скрута не могла забезпечити їй належного лікування.

Померла Леся Петлюра на руках своєї матері 6-го листопада 1941-го року — єдина дитина великого батька. Похована в Парижі поруч свого батька. *О.Г.*

"МАЛЮВАННЯ — МОЯ ЛЮБОВ"

І цьому кличеві Ніна Мудрик-Мриць була вірна все життя. Бо ж її мистецька творчість була ділом любови, в першу чергу любови до дітей. Вона знала прекрасно, що саме дитина у своїй первісній простоті здібна найкраще сприйняти велич Божої доброти, відчути досконалу гармонійність всесвіту. І дитині потрібна ця краса, це добро, як вода квітці, щоб росла й цвіла. І цю красу й добро Ніна вміла роздавати повними пригорщами. Її непорочні янголи, розсміяні отчайдушки, усміхнені діти, добродушні дідусі, зірки, квіти та звірятка з людськими обличчями саме й творили цю пригожу атмосферу для здорового росту дитини.

Ніна починала малювати ще змалку. Чарівний світ казки став основою її доспілого, продуманого світогляду на все життя. І невисихаючим джерелом її багатої творчости.

Створила свій точно визначений стиль, а при незвичайній працьовитості — дослівно цілу нову епоху в дитячій літературі та в ілюстарціях. Ніна подавала дійсність у спрощеній формі, але, стилізуючи, виявляла її красу, шляхетність, світлу радість буття і ласки Творця.

Писала й малювала теж і для дорослих. Глибоко пережиті, ніжно-ліричні поезії, "Калинова сопілка", тонко-містичні леґенди "Веселковий рушник". Освяточнювала еміґрантам свята своїми прекрасним карточками, звеселяла весілля символічними оформленнями запрошень.

Але, в основному, її життя належало дітям. Малюнки і вірші із таким чутливим вглядом у психіку дитини, з притаманним дітям нелукавим гумором. Теоретики літератури для дітей твердять, що найкращий ілюстратор дитячої книжки це сам автор, навіть, якби не був малярем-графіком. А Ніна була і то — високого рівня. Початкову науку в незрівняного маестра Едварда Козака, ЕКА, вміла продовжувати наполегливою самостійною працею.

І хоч які були бездоганні з погляду змісту та форми її вірші — все ж здається, що саме вони були ілюстраціями до малюнків. Виховувалися на її шедеврах цілі покоління українських дітей у діяспорі. Хто ж не тямить її "По ягідки", "Прогулянки в абетку", "Пригод горішка", "На світанку", "Малювання", "Дитячого кутка", Вогника", "Соняшних казок" — ну, й не злічити... А книжки доводилося видавати в діяспорі "з необмеженими можливостями", здебільшого, самому ж авторові...

Не забудуть Ніні численні автори й оформлення їхніх книжок, чим вона нераз відкривала і їм самим таємниці їх творів. Співпрацювала і в численних журналах, а може найбільш блискучою була ї8 співпраця у новацькому-пластовому журналику "Готуйсь". За "простибіг" — як же інакше!? Тодішня його редакторка і до сьогодні не може забути, як кожний, ледве накреслений її задум повертався від Ніни новою повнокровною перлиною.

Малюванням, як і творчим словом, висказувала й тугу за втраченою Батьківщиною. А любов ця була докорінна.

Не лиш писала й малювала — була теж членом об'єднань письменників "Слово" та "Козуб", але найбільше праці вклала в Об'єднання Працівників Літератури для Дітей і Молоді. Там і заступала постійно думку, що дітей треба вчити повновартісної, якнайбагатшої мови, не знижаючись до рівня їх сьогоднішнього знання, бо "інакше — коли ж навчаться?!"

Та, даючи Ніні небувалі два таланти, які вона й належно помножила, Творець дав їй і змогу осягнути ще вищу досконалість духа через невилічиму недугу, яка тривала ще від колиски. Зворушливо було слідкувати за незвичною в дитини самодисципліною, коли на веселих і смачних дитячих прийняттях Ніна ніколи й не торкнулася заборонених їй ласощів. Коли сумлінно сама пильнувала час постійних ін'єкцій.

Недуга приносила нові, щораз важчі ускладнення. Лікарі й лічниці були нерозривною частиною її життя, а кожний день — новим, героїчно довершеним подвигом. Та цей подвиг ніс вірно разом із нею муж, і більше ніж друг, Богом даний янгол-хоронитель, Роман Теж зі Львова. Очевидно.

По геройськи, рискуючи кожноразово життям, Ніна привела на світ та виховала двоє дітей. Бо попри всю свою ніжність та чутливість — вміла непохитно змагати до мети, яку собі обирала.

Та все покінчилося у погідний осінній день, коли в далекому, неосяжному Львові елегійно стукати об брук доспілі каштани.

Спочила в домовині, покритій ніжнорожевими рожами, недалеко батьків, яким сама запроєктувала була пам'ятник. Собі ж пам'ятника не хотіла. Ні промов, ні тризни. Бо ж осягнула вже найбільшу нагороду, більшу від подвійної із Літературного Фонду ім. Івана Франка в Чікаґо: її книжечки масово йдуть в Україну та викликають усмішки на дитячих личках нових поколінь.

Світлий Дух, звільнившись від кволого тіла животворить у нових дитячих серцях...

Леся Храплива-Щур
(Подано з скороченням. О. Г.)

Леся Петлюра

ПРАПОР

О прапор наш, Вкраїни стяг шовковий,
Як сяєш ти в повітрі золотім,
І хто б сказав, скільки страждань і крові
Блищать слізьми у полиску твоїм!
А скільки щастя в полиску яскравім,
Скільки в нім віри, сонця і змагань
До правди й сили, до міцної волі
Скільки посвят й великих поривань!
Як маєш ти! У лопоті шовковім
Палкі, таємні шелести вогню
Й шумлять в тобі козачії коругви,
Що в бій несли Пречисту Покрову.
В твоїх складках двобарвної тканини
Є дух боїв і гостре слово лез,
А разом мир і правда України,
Простори нив і моря синій плес.
О, стягу наш, освячений стражданням.
О, гасло чину й хвиля забуття,
В майбутнім най тобі буде надбанням —
У наших вчинках розум завзяття.

* * *

Народе мій, улюблений, хороший,
Де взять слова й другим оповісти,
Скільки сміху* в твоїй барвистій ноші,
Скільки в піснях розлитої краси!
В малюнкові ти радиш чисті барви
Ланів златистих й сонячну блакить,
Й горять на них сніжисті мури Лаври
Що ясним жаром Захід червонить.
Ти друг постійний, сонце серед слоти.
Чи може буть з тобою мить пуста?
— Прийде нудьга чи почуття самоти
Й твої мелодії голублять вже уста.
В думках і в праці все ти разом з нами.
Усіх змагань захована мета,
У мент одчаю простягаєш рам'я
І сил нових зроста нова чета.

**Сміху — се в смислі радості*

ГРОМАДСЬКА ХРОНІКА

КОНФЕРЕНЦІЯ СУС АЛЬБЕРТИ

В днях 22-24 вересня в Едмонтоні відбулася конференція провінційної управи СУС в приміщенні катедральної громади св. Івана. Було відзначено 65-річчя Союзу Українок Альберти і 50-річчя провінційного музею Альберти

Одночасно відбулась річна конференція СУМК і річні збори ТУС.

В п'ятницю, 22-го вересня о 7 год. вечора конференцію відкрив д-р Павло Кіт. Тема з'їзду — "Здоров'я".

Після цього Союз Українок Альберти і Союз Української Молоді Альберти продемонстрували весільний обряд "Вінкоплетення" і "Весілля". Сандра Гоголь виступала в ролі мами Молодої. Вечір пройшов успішно. В залі було присутніх коло 300 осіб.

В суботу в катедрі св. Івана була відслужена панахида за покійних голів провінційної управи Альберти і за всіх покійних членок відділів СУК Альберти. По панахиді були панельні дискусії:

а) відвідування хворих та старших

б) міжпокоління (the sandwich generation)

в) духовість в наших організаціях.

По обіді говорив Дмитро Якута, голова провінційного Конґресу Українців Канади, на тему "Провінційний КУК". Отець Віктор Лакуста виголосив цікаву доповідь: "Хтось чужий прийшов". Мирослава Фербей прочитала історію Союзу Українок Альберти. Вона висловила признання першій голові Дарії Янді.

Лелія Зубрицька зачитала імена дітей, які виграли нагороди за малюнки на тему "українське весілля". В контесті брали участь діти від 6-ти до 14-ти років.

СУМКівський хор під проводом Лесі Погорецької дав концерт українських пісень.

В п'ятницю хор співав до "Вінкоплетення".

На протязі часу, коли відбувалась конференція і ще цілий тиждень пізніше, в музеї була виставка українських рушників і було виставлено тридцять короваїв і весільних хлібів з різних сторін України.

Студенти і учительки з усіх двомовних шкіл відвідали цю виставку. Виставку відвідало 350 дітей, а всіх відвідувачів виставки було 800 осіб.

За організацію конференції висловлюємо подяку голові Провінційної Екзекутиви Сандрі Гоголь, як і всім людям, що помагали їй у цьому.

Катерина Рожак
реф. "Променя"

КУРСИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ ДОРОСЛИХ

ЕДМОНТОН, АЛЬБЕРТА

Вже четвертий рік існують курси українознавства для дорослих при соборній громаді Св. Андрея Первозваного в Едмонтоні.

Курси влаштовує відділ Союзу Українок Канади при громаді. Учні різного віку користуються нагодою вчитися читати, писати та розмовляти по-українському.

Курси відбуваються кожної середи, від сьомої до девятої години вечора. Вони розділені на два семестри.

Перший семестр почався 11-го жовтня і закінчився 20-го грудня 1995 року. Другий семестр буде відбуватися від 11-го січня до 13-го березня 1996 року.

Цього року 35 студентів користуються нагодою вчитися української мови. Пані Галина Кошарич вчить початкову клясу, добродійка Надія Крищук вчить середню клясу, а добродійка Стефанія Юрківська вчить вищу клясу.

Бажаємо всім учням і учителям корисної та приємної науки.

L-R Top row: Marshall Boratynec, Shawn Melnychuk, Michael Alexandruk, Ivan Fedyna, Roger Charuk, Janet Kuchera, Helen Palichuk, Peter Antoniuk, Patrick Shabatowsky.

L-R Middle row: John McIntosh, Mary Boratynec, Orest Haydey, Morris Burdeny, Karla Palichuk, Gloria Bosma, Darlene Stelmaschuk, Shirley Granley, Sharon Whillans, Carol Dyer, Ollie Antoniuk.

L-R Front row: Sonia Kelly, Ollie Melnychuk, Sharon Tarnowski, Mary McIntosh, Arlene Yuzik,Caroline Olynyk, Betty Dubetz, Lydia Pichota, Dennise Hogger, Zenovia Haydey.

Teachers (seated): Dobrodiyka Stephania Yurkiwska, Dobrodiyka Nadia Kryschuk, Halyna Koszarycz.

Missing from photo: Ervin Yaremko, Shannon Yaremko, Victor Pysyk, David Donaldson, Dave Dubetz, Diane Pysyk.

Добродійка Надія Крищук

ВІДДІЛ СУК ІМ. ОЛЕНИ ПЧІЛКИ
ЕЙЛШЕМ-КАДЕТ, САСК.

Річні збори відділу ім. Олени Пчілки відбулися в домі Марусі Рудей 26-го листопада в присутності 12 членок і однієї гості. Голова Олена Ободяк відкрила збори молитвою "Царю Небесний". Секретарка Марія Рудей прочитала звіти минулих річних і місячних зборів. Фінансовий звіт прочитала касієрка Маруся Козунь. Голова Олена Ободяк подякувала всім членкиням за їх щиру працю і кооперацію під час року.

Членкині радісно привітали оплесками нову членкиню Евгенію Козунь. Наш відділ складається із 15 членок. Місячні збори відбуваються в домах наших членок. Вшановуємо членок з нагоди їхнього дня народження співом "На многі літа" на наших зборах. Також влаштовуємо малу місячну розігравку. Речі на розігравку дарують членки по черзі. Збори закінчуються кавою, закускою і молитвою "Достойно".

Під час року членки приготовляють обіди (або вечері) для церковної громади — на Маланку, Йорданську вечерю, пущення, спільне Свячення, Польове Богослуження, Храм, похороні, поминальні обіди, святкування "День Родини". Щороку помагаємо святкувати дні народження в місцевому старечім домі й розвозимо обіди (Meals on wheels). Цього року членки пошили нові хоругви до церкви.

Фінансову допомогу давали місцевій церкві, українському музеєві в Саскатуні, Народньому Домі, КУК, Video History Fund, "Промінь", Оселі Зелений Гай", місцевим українським танцюристам, на провінційний і стеипендійний фонд, на фонд ім. Наталі Кобринської.

Влаштовували випродаж Великоднього й Різдвяного печива.

Наш відділ старається якнайкраще виконувати завдання на рекомендації Централі й провінційної управи. Ми, хоч малі числом, маємо успіх, бо в нас добра співпраця.

Тому, що ми вибираємо нову управу на два роки, управа залишається та сама на 1996 рік.

Голова — *Олена Ободяк*
Заступ. голови — *Коні Настюк*
Секретарка — *Марія Рудей*
Касієрка — *Маруся Козунь*
Контрольна Комісія — *Марія Юзва, Ольга Козунь, Розалія Козунь*
Сестриці — *Марія Юзва, Анна Н. Козунь, Ольга Козунь.*
Печення калачів — *Розалія Козунь*
Печення просфор — *Марія Юзва*

Марія Рудей,
секретарка

ПОПРАВКА
ПРОВІНЦІЙНА КОНФЕРЕНЦІЯ СУС МАНІТОБИ

Перше речення в дописі (див. "Промінь", січень 1996) написано: Присутніх було зареґістровано 400-та.

Мусить бути: **Присутніх було зареєстровано 40 осіб.**

Редакція вибачається за пропущення друкарської помилки.

ВІСТІ ІЗ ОНТАРІЙСЬКОГО ЛОНДОНУ

Останніми місячними зборами в червні місяці відділ ім. кн. Ольги закінчив свою працю і розпочав літній відпочинок. Відпочинкові місяці цього року минули більше за працею а ніж за відпочинком.

Візитація Єпископа Юрія відбулася 18 червня — тиждень після Храмового Свята. Багатий обід приготували членки відділу з головою Г. Володченко. Діти від цілком маленьких до старших вслали дорогу до входу в Храм Владиці квітами, від дітей Недільної Школи Лара Гопкрафт вручила Владиці китицю квітів. Хлібом-сіллю привітали Владику голова громади Володимир Сніг і голова відділу Союзу Українок Галина Володченко. Прислуговували Владиці старші хлопці з вівтарної дружини. Після Божественної Літургії в церковній залі відбувся святочний обід з привітами та мистецькою програмою, яку вміло організувала Віра Яремченко — культурно-освітній референт відділу. Зеленню і квітами оздоблене приміщення, виступи дітей, спів церковного хору (диригент Віра Олійник) привіти і побажання — все це творило святкову атмосферу в залі.

В кінці липня відбулася прощальна гостина о. Володимирові Кушнірові, який від'їхав до Альберти в нову громаду. В серпні місяці скромною гостиною привітали о. прот. Ярослава Боцьору з паніматкою Софією і сином Орестом. З початком вересня відділ відновив свою працю підготовкою до "Панорами" — етнічного фестивалю, який відбувається річно у провінції Онтаріо. Жовтень місяць відведено підготовці до річного передріздвяного базару, який влаштовуємо у першу суботу листопада місяця.

Праці було подостатком і з кожним роком праця стає тяжчою, бо ряди наші рідшають, а роки беруть своє. Річні збори відбулися 17 грудня 1995 р., але про це в наступному репортажі.

Ніна Кузьменко, секретар відділу,
референт "Променя"

КОМІТЕТ УКРАЇНОК КАНАДИ

КОМІТЕТ УКРАЇНОК КАНАДИ
ВІДДІЛ В ТОРОНТО, ОНТ.

Річні збори відбулися 28-го березня 1995 р. в домі Української Суспільної Служби, 2445 Блюр.

Голова відділу Андріяна Дикович відкрила збори молитвою. Вшанували пам'ять померших членок.

До президії ввійшли голови крайових центральних організацій.

Марія Шкамбара, голова Конґресу Українців Канади відділу Торонто, привітала присутніх, подякувала голові Андріяні Дикович і всім представницям складових організацій за віддану працю.

Предсідницею зборів була Марта Хомин, секретаркою Катруся Чорна.

Юлія Головата (від Союзу Українок Канади) була головою перший рік каденції. Був поданий детальний звіт праці за 1993-й рік. На жаль, пані Головата по хворобі відійшла від праці, і головство перебрала Андіяна Дикович (теж від Союзу Українок Канади), Цей 1994-й рік був дуже активний. Відділ Торонто святкував своє 50-ліття. Зроблено відео з цього святкування, воно лишиться пам'яткою для молодшого покоління. Звіти інших членів управи показали, що і їхня праця була різноманітна, Українське жіноцтво було добре репрезентоване як в українському, так і англійському світі. Була добра співпраця з Конгресом Українців Канади відділу Торонто.

Голова контрольної комісії, Ірина Вжесневська, дала внесок на уділення абсолюторії уступаючій управі, абсолюторія була уділена. Оля Станько, перша заступниця голови, щиро подякувала голові відділу Андріяні Дикович за проведену працю і вручила їй квіти.

Ірина Вжесневська подякувала всім, що працювали над виданням касетки "50-ліття відділу КУК, Торонто". Зареєстрованих представниць було 32, голів скалдових організацій і гостей було 20.

Нова управа на 1995-1996 рік.
Попередня Голова — *Адріяна Дикович,* СУК
Голова — *Христина Бідяк,* ЛУК
1-ша Заступниця Голови — *Анна Бурій,* ЛУК
2-га Заступниця Голови —
Катерина Воловець, ЛУКЖ
Протокольна секретарка — Дарія Дербіш, ЛУКЖ
Кор. секретарка — *Адріяна Дикович,* СУК
Англомовна секр. — *Добр. Марія Барщик,* ЛУКЖ
Скарбник — *Ольга Дусановська,* ЛУК
Референтка Внутрішних Зв'язків —
Оля Брус, ОУК
Референтки Зовнішних Зв'язків —
Дзвінка Максимець, ЛУКЖ
Добр. Марія Бащик, ЛУКЖ
Референтка Преси — *Марія Калимін,* ОУК

Були вибрані культурно-мистецькі, господарсько-імпрезові референтки, представниця до Президії Конґресу і до Провінційної Ради КУК — Христина Бідяк.

Марія Калимін

ДІЯЛЬНІСТЬ КУК ВІДДІЛУ
У ВІННІПЕЗІ ЗА РОКИ 1994-1995

В минулому році в місяці серпні Осередок Української Культури й Освіти зорганізував культурну мистецьку виставку на фольклорамі в павільйоні "Київ". Від нашого відділу членки були на черguванні і давали пояснення про виставку відвідувачам.

В місяці вересні голова нашого відділу Оля Михальчук репрезентувала наш відділ на бенкеті Ліги Українців Канади з нагоди 50-річчя Української Головної Визвольної Ради.

В листопаді минулого року відбувся річний чай нашого відділу в залі Катедри Пресвятої Тройці. Господинями були: голова нашого відділу Оля Михальчук, Домініка Ступак, д-р Наталія Піцун і д-р Марія Паньків. Голова Оля Михальчук привітала гостей. Офіційно відкрила чай д-р Стела Гринюк, професор історії славістичних студій при Манітобському Університеті, яка виголосила цікаву доповідь про українську родину. Увесь прихід з чаю був призначений на *Поміч Україні*. Чай пройшов з повним успіхом.

В місяці грудні минулого року відбулося наше Перед-Різдвяне прийняття в централі КУК з участю членок Крайової Управи і голів складових організацій. Вечір пройшов в гарній товариській атмосфері.

В місяці лютому цього року заходом нашого Відділу КУК в залі Інституту "Просвіти" відбувся концерт в пошану Українських Героїнь. Вступне слово сказала голова Відділу Оля Михальчук, а головну святочну доповідь виголосила редакторка журналу *"Жіночий Світ"* Анна Вах.

В концертовій програмі виступали хор "Думка", який виконав три пісні: *"На могилах борців", "Рідна пісне"* і *"Марш молоді"*, диригент Володимир Скакун при акомпанементі Тереси Ґавричинської. Катерина Павенська гарно продеклямувала два вірші *"Плач матері"* і *"Пам'яті Алли Горської"*. Дует виконали Євгенія Булка і Леся Качор — *"Люба матусю"* і *"Ой, у полі могила"*, (з пісень УПА). Олександер і Оля Гаркаві гарно проспівали дві пісні. Хор *"Думка"* виконав дві пісні *"Коли Ви вмирали"* і *"Живи, Україно"*. Святочну програму закінчено славнем. Всім організаторам і виконавцям концертової програми належить щира подяка.

В місяці березні цього року наш відділ мав приємність гостити жіночу волейбольну команду з України. Гостинне прийняття з концертовою програмою відбулося в залі парафії Св. Андрея. Було вручено грошеві пожертви і виголошено привіти.

Під час цього року наш Відділ КУК пожертвував на українські установи, а саме: на відбудову Михайлівського Золотоверхого манастира в Києві, "Поміч Україні", жіночій волейбольній команді з України, поміч студентові Віталію Бутенкові, Конгресу Українців Канади, на пресу *"Українському Голосу"*, *"Поступові"* і жіночим журналам *"Промінь"* і *"Жіночий Світ"*.

Протягом каденції головства Олі Михальчук наш відділ дружньо співпрацював з Вінніпезьким Конгресом Українців Канади, де голова була в управі. Голова Оля Михальчук репрезентувала наш відділ на святкуванні Українського Державного Фронту, а також репрезентувала наш відділ на різних імпрезах та була запрошена наливати чай в наших організаціях.

В місяці травні 1995 року відбулися річні загальні збори Комітету Українок Канади, на якому вибрано нову управу на наступні два роки 1995-1997, в такому складі: уступаюча голова — Оля Михальчук, голова — Оля Гаврилюк, перша заступниця голови Анастасія Міщук, друга заступниця голови Ярослава Паламарчук, протокольна секретарка Марія Коваленко, скарбничка Оля Михальчук, кореспонденційна секретарка україномовна Марія Боднар, кореспонденційна секретарка англомовна д-р Наталія Піцун, референт української преси Галина Онуфрійчук, референт англійської преси д-р Марія Паньків.

Минулий рік Відділу Комітету Українок Канади проминув з повним успіхом, за що щира подяка голові Олі Михальчук та членкиням за дружню співпрацю.

Галина Онуфрійчук,
пресовий референт

Петро Гоць

ДО ЛЕСИНОЇ КАЗКИ*

Коли в Кололяжне приїду,
У твій будиночок прийду —
За мною Мавка йде по сліду
І Перелесник жде в саду.
А там, де Кадуб під вербою —
Сидить в задумі дядько Лев,
Русалка, вкрившися габою,
Шугає в плетиво дерев.
Лукаш десь грає на сопілці,
Килина зжовкле жито жне
І Лісовик сидить на гілці,
Немов очікує мене.
А пісню заведуть дівчата —
І все навколо оживе:
Зірвуться листом Потерчата,
Застогне Той, що греблі рве.
Чи то Сім струн, чи ціла злива
Враз наді мною загуде...
Так, ти отут була щаслива!
Сюди те щастя й нас веде.

** Мова йде про "Лісову пісню" Лесі Українки.*

35-ЛІТТЯ "ПРОМЕНЯ"

ШАНОВНА РЕДАКЦІЄ ЖУРНАЛУ "ПРОМІНЬ"!

Відділ Союзу Українок Канади *Доньки України* у Монтреалі з нагоди 35-ліття "ПРОМЕНЯ" дарує на пресовий фонд журналу **$100.00** і бажає якнайкращих успіхів на майбутнє!

Маруся Венгер
Голова

Маруся Зимовець
Секретарка

З нагоди нашого 60-літнього ювілею подружнього життя даруємо **$60.00** на 35-ліття "Променя". Всім працівникам журналу бажаємо щастя, здоров'я і успіху у вашій праці!

Дмитро і Марія Герасимів
Едмонтон, Альта.

З нагоди 35-ліття "Променя" посилаю **$35.00** на журнал "Промінь". Бажаю всім працівникам кріпкого здоров'я для дальшої праці, а спеціяльно пані Олені Гринь за добре редагування нашого славного "Променя".

Остаюсь з пошаною
Павліна Хомин, Саскатун, Саск.

КОМІТЕТ УКРАЇНОК КАНАДИ
ВІДДІЛ В ВІННІПЕЗІ, МАН.

Перший ряд зліва: Ярослава Паламарчук, Марія Коваленко, Оля Гаврилюк, Оля Михальчук, Анастасія Міщук і Галина Онуфрійчук.
Другий ряд зліва: Анна Луцан, д-р Марія Паньків, Марія Кіндрат, Оля Кузенко, Розалія Байдак, Оля Дудич і Ніна Лугова.

РІЧНІ ЗБОРИ ВІДДІЛУ СУК ІМ. ОЛЬГИ КОБИЛЯНСЬКОЇ

ВИТКІВ, САСК.

Річні збори відбулися 1-го грудня 1995 року в домі Савелі Бузяк в присутності 9-ти членок. Збори відкрито молитвою українською і англійською мовами.

За минулий рік мали чотири рази збори і одні річні. Ми платимо бюджет до Консисторії парафіяльного округа. Наші мужчини їздять колядувати. Ми відбули сповідь і причастя перед Великоднем. Відсвяткували день Проводів з Богослуженням і перекускою. Відсвяткували Храмове Свято з Богослуженням і обідом. Ми вдячні Місійному хорові, що прибув до нас на цей день, і звеличав своїм співом наше Храмове Свято. Кілька членок їздили до сусідських церков на їхні празники. Восени відбули "пирогову вечерю". Ця оказія принесла нам добрий грошевий прихід, але треба було багато попрацювати.

Пам'ятаємо за хворих в лікарнях, висилаємо їм картки з поздоровленням. Ми продавали білети на Провінційну Екзекутиву і на Музей в Саскатуні. Посилаєм до "Променя" на "Нев'янучі вінки" за покійних членок. Також три роки тому організували танцювальну групу дітей. Ми платили їм за приміщення в Народньому Домі, платили огрівання і електрику. Тепер вони подарували нам $900.00.

На слідуючий рік управа відділу лишається попередня.

Ганя Іванчук — голова
Савеля Іванчук — секретарка
Савеля Бузяк — касирка
Ганя Іванчук — кореcп. секретарка
Контрольна Комісія: *Ольга Волошин і Рут Гриневич*

Цього року ми отримали гарний грошовий дарунок від Михайла Цвиха, який у пам'ять своєї мами подарував на церкву $500.00.

Ганя Іванчук
голова

РІЧНІ ЗБОРИ ВІДДІЛУ СУК ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ

ЄЛОВ КРІК, САСК.

Річні збори відділу ім. Лесі Українки відбулися 23-го листопада 1995 року. Голова відділу Маруся Войцихівська відкрила збори молитвою, подякувала членкам за їх віддану щиру працю. Секретарка прочитала протокол минулорічних зборів. Касирка дала свій звіт.

Діяльність відділу за 1995 рік

Членки приготовляли спільну кутю, обід на Новий Рік. Був обід в День Подяки і в час Проводів. Купили дарунки і прибули на чай до пані Савчук і пані Борси в день їхнього 90-ліття. Дали $50.00 на прощальний дарунок для добродійки Ломашкевич, $50.00 на фіранки в парафіяльній хаті, $100.00 на "first responds", $50.00 на музей (купили квитки), передплачуєм "Промінь" і даємо $30.00 на пресовий фонд журналу.

Управа відділу на 1995-96 роки.
Маруся Войцихівська — голова
Анна Костик — заступ. голови
Ольга Мадрига — секретарка
Анна Костик — заст. секретарки
Сузі Гриба — касирка
Анна Костик — реф. архівів і здоров'я
Ольга Мадрига — культосвітня референтка і референтка "Променя"
Контрольна комісія: *Маруся Войцихівська, Анна Костик і Ольга Мадрига.*
Церковні сестриці: *Стефанія Семенюк, Стефа Никифорук і Маруся Войцихівська.*
Господині: *Сузі Гриба, стефанія Семенюк і Маруся Войцихівська.*

Маруся Войцихівська — *голова*
Ольга Мадрига — *секретарка*

РІЧНІ ЗБОРИ СОЮЗУ УКРАЇНОК ВІДДІЛУ ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ВІННІПЕҐ, МАН.

Управа Союзу Українок Канади відділ ім. Лесі Українки у Вінніпезі.
Перший ряд (сидять зліва): пані Домка Терновецька — голова комітету архівів, пані Леона Гладюк — скарбник відділу, пані Галя Майба — голова відділу, пані Марія Коваленко — секретар відділу, пані Олена Гринь — редактор "Променя".
Другий ряд (стоять зліва): пані Анна Григор-Москвін — голова телефонічного комітету, пані Розалія Петрас — 2-га заступниця голови відділу, пані Ольга Ковальчук — голова комітету членства, пані Олена Герриті — попередня голова відділу

3-го грудня 1995-го року в авдиторії церкви Пресвятої Тройці відбулися річні збори відділу СУК ім. Лесі Українки. Збори відкрила голова відділу пані Галя Майба. Протопресвітер Д.митро Лучак провів молитву. Присутні вшанували пам'ять покійних членок однохвилинною мовчанкою і співом "Вічная пам'ять!"

До президії для керування зборами було вибрано добр. Юстину Лучак — голова і Марію Коваленко — секретарка.

Всі звіти членів управи і діючих комітетів були приготовлені на письмі і роздані присутнім перед початком зборів. То ж присутні на зборах членки мали можливість прочитати всі звіти перед початком зборів. Голова президії добр. Лучак запрошувала кожного звітодавця давати добавки чи пояснення до звіту. Після запитів і дискусій всі звіти були прийняті. Присутні висловили подяку попередній управі за проведену працю.

Вибрано управу на 1996-й рік:
Галя Майба — голова відділу
Мирослава Горбай — 1-ша заступниця голови
Розалія Петрас — 2-га заступниця голови
Марія Коваленко — рекордова секретарка
Леона Гладюк — фінансова секретарка

На зборах вибрано і затверджено комітети з чітким окресленням їх функцій, які разом з управою мають виконувати намічену працю.

Голова Галя Майба подякувала присутнім членкам за довір'я і за добру дружню співпрацю в 1995-му році і зобов'язалась вести працю відділу в 1996 році якнайкраще по своїм здібностям і можливостям. Збори закінчили молитвою.

Марія Коваленко

КВІТИ НЕЗАБУТНІМ

Складаємо пожертву в сумі $25.00 на журнал "Промінь" як нев'янучий вінок на свіжу могилу пані **Єфрузини Романчук (Шевчук)** з Едмонтону, яка упокоїлася 6-го листопада, 1995 року.

Родині висловлюємо щирі співчуття, а покійні Єфрузині Вічна Пам'ять!

В пам'ять дорогих родичів добродійки Надії (котрі довгі роки прожили в Роблин, Манітоба) покійного батька **Йосифа Швайковського**, який відійшов у вічність 25-го грудня 1977 року, й покійної мами **Марії Швайковської**, яка відійшла у вічність 14-го травня 1993 року, складаємо пожертву на журнал "Промінь" в сумі $40.00.

Вічна їм пам'ять!

В пам'ять дорогих родичів митрофорного протоієрея Мирослава Крищука (які прожили ввесь час свого подружнього життя на фармі в околиці Федора, Альберта) — батька **Йосифа Крищука**, який упокоївся 25-го липня 1973 року, та мами **Анни Крищук**, яка упокоїлася 20-го листопада, 1987 року, посилаємо пожертву на журнал "Промінь" в сумі $40.00. Вічна їм Пам'ять!

В пам'ять доргого брата **Федора (Теодора) Крищука**, який упокоївся 19-го квітня 1982 року, посилаємо пожертву на журнал "Промінь" в сумі $30.00 та в пам'ять дорогого швагра **Андрія Кінжерського**, який упокоївся 17-го квітня 1992 року, посилаємо пожертву на журнал "Промінь" в сумі $30.00. Вічна їм Пам'ять!

Митрофорний протоієрей Мирослав
і добродійка Надія Крищук

———————

В п'яту річницю упокоєння моєї дорогої приятельки і нашої куми **Катерини Друль** (упокоїлась 8-го грудня 1990-го року) замість квітів на могилу дарую $25.00 на журнал "Промінь" у її світлу пам'ять!

Марія Герасимів
Едмонтон, Альберта

Відділ СУК ім. Лесі Українки при Катерді Пресвятої Тройці в Вінніпезі в пам'ять своєї членки бл. п. **Анни Василюк** дарує $25.00 на журнал "Промінь" замість квітів на могилу покійної. Вічна їй пам'ять!

Галя Майба — *Леона Гладюк*
голова — *Фінанс. секретарка*

———————

Відділ Союзу Українок ім. кн. Ольги при церкві св. Михаїла в Едмонтоні в пам'ять дорогої членки **Марти Кнеп**, яка упокоїлась 21-го листопада 1995 р. на 96-му році життя, даруємо $50.00 на журнал "Промінь" як нев'янучий вінок на її свіжу могилу.

Вічна їй пам'ять!

Ольга Стельмащук
реф."Променя"

———————

У світлу незабутню пам'ять моїх дорогих родичів — бл. п. **Григорія** і бл. п. **Марії Базай**, і в пам'ять дорогої сестри — **Анни Іванчук** дарую $25.00 на журнал "Промінь" як нев'янучий вінок на їхні могили.

Марія Андрейчук
Давфин, Ман.

———————

У світлу незабутню пам'ять дорогого мужа, батька і діда — **Йосифа Осачука** (упокоївся 16-го січня 1983 р.) даруємо $50.00 на журнал "Промінь" замість квітів на його могилу. Вічна йому пам'ять!

Дружина Павліна Осачук і діти: Каруся і Тарас Лучак, Лавриня і Марко Фербей, Вивіяна і Ярослав Кругляк; і внуки: Николай Лучак, Матвій і христина Фербей; Стефа, Іванна і Андрій Кругляк.

Едмонтон, Альберта.

———————

В незабутню пам'ять дорогих родичів — бл. п. **Григорія** і **Марії Михалишиних** та бл. п. **Йоана** і **Людвіні Базюків** даруємо $35.00 на прес. фонд "Променя" як нев'янучий вінок на їхні могили. Вічна їм пам'ять!

Володимир і Наталя Базюк,
внуки і правнуки
Едмонтон, Альберта

В п'яту річницю упокоєння мого дорогого і незабутнього мужа **Михайла** дарую $100.00 на пресовий фонд журналу "Промінь".

Вічна йому пам'ять!

Дружина Долій Юрків
Чиливек, Б.К.

———————

В пам'ять бл. п. **Віри Ягнушевської** даруємо $50.00 на пресфонд журналу "Промінь" як нев'янучий вінок на її могилу.

Вічна їй пам'ять!

Надія і Микола Сергійчук
Етобіко, Онт.

———————

Замість квітів на могилу покійної **Марти Степчук** (членки церковного хору), яка упокоїлась в серпні 1995-го року в Етобіко, Онт., даруємо $25.00 на журнал "Промінь" як нев'янучий вінок на її могилу.

Родині висловлюємо глибокі співчуття. Нехай пам'ять про Марту завжди буде з нами!

Елен і Дарина Пасічник
Кемлупс, Б.К.

———————

В незабутню пам'ять моїх дорогих родичів: мама — **Ірина Шпак** (упокоїлась 28-го лютого 1950 р.); тато — **Михайло Шпак** (упокоївся 3-го лютого 1975 р.); замість квітів на їхні могили дарую $20.00 на журнал "Промінь". Вічна їм пам'ять!

Ганя Іванчук
Витків, Саск.

———————

В незабутню пам'ять мого дорогого мужа **Івана Кучера** (упокоївся 28-го січня 1989 р.) замість квітів на могилу дарую $50.00 на журнал "Промінь".

Покійному "Вічная пам'ять!"

Дружина Василина Кучер
Вернон, Б.К.

———————

Відділ Союзу Українок Канади ім. Ольги Кобилянської в Редвотер, Альберта, в пам'ять бувшої членки нашого відділу добродійки **Теклі Куліш**, котра упокоїлась 2 грудня 1986 року, даруємо $50.00 на журнал "Промінь" як нев'янучий вінок на її могилу.

В. Клюфас
кореспонденційна секретарка
Редвотер, Альберта

БЛ. П. АННА РАДЧУК
ГАМІЛЬТОН, ОНТ.

В понеділок 4-го грудня 1995 р. було відправлено панахиду в пам'ять спочилої членки Союзу Українок Канади відділу ім. Лесі Українки в Гамільтоні. Бл. п. Анна Радчук упокоїлась 12-го лютого 1989 року.

Покійна Анна Радчук була активною членкою Союзу Українок, старшою сестрицею при Соборі св. Володимира в Гамільтоні, належала до клюбу старших громадян. Багато вишивала. Її чудові вишивки тепер знаходяться в нашому музеї.

Велике число членок нашого відділу були присутні на панахиді, яку відправив настоятель Собору о. Богдан Гладьо при співі дириґента Б. Радиша та членок відділу.

Після панахиди в церковній залі відбулася смачна поминальна вечеря.

Голова відділу Уляна Криворучко подякувала членкам за участь в панахиді, а панові Г. Радчукові за щиру фінансову пожертву на покриття коштів панахиди і вечері. В пам'ять спочилої пані Анни Радчук відділ ім. Лесі Українки дарує на прес. фонд журналу "Промінь" $100.00.

Нехай Господь Бог оселить душу покійної Анни в Царстві Небесному. Вічна їй пам'ять!

В. Огієнко,
реф. журналу "Промінь"

БЛ. П. ПАВЛЯ ДАНИЛЬЧУК
КАНОРА, САСК.

Ділимося сумною вісткою, що 14 жовтня, 1995 року, упокоїлася в Бозі широковідома в Канаді членка громади св. Тройці в Канора, Саск.

Бл. п. Павля Данильчук упокоїлася на 83-ім році трудолюбивого життя. Вечором 15 жовтня настоятель о. П. Василенко відслужив панахиду, а в наступний день чин похорону у церкві св. Тройці. Обов'язки дяка служив Олекса Денис у супроводі церковного хору. Тлінні останки похоронено біля покійного мужа д-р Олександра на православній частині Канорського кладовища.

Покійна народилася в родині Андрія і Варвари (Самків) Шевчук в Фовм Лейк, Саск. Там же вона одержала початкову освіту.

По професії бл.п. Павля була учителькою — лагідною, покірною, м'якомовною, Богом обдарованою музичним талантом, отже як в сусільстві так між молоддю, мала глибоку пошану, повагу і приязність.

В 1940 році Павля разом із сестрою Тетяною та племінницею Лесею Кройтер щотижня по радіо вели півгодинну програму українських пісень під назвою "Співучі птиці України".

В серпні 1942 р. Павля вийшла заміж за добре відомого лікаря, Олександра Данильчука. В сімї Данильчуків було четверо дітей: син Зеновій, котрий є лікарем в Канорі, Дарія (Суррі, Б.К.) та її брат Маркіян, (Ліовил, Саск.) — визначні учителі, а дочка Богданна (Вінніпеґ, Ман.), обдарована прегарним співучим голосом та музичною здібністю, є учителькою співу та інструментальної музики (на скрипці і фортепіяні), як також композиторка музичних творів.

В 1942 році. Павля стала в ряди Союзу Українок Канади ім. Марії Маркович в Канорі, була діяльною, примірною членкою до кінця її трудолюбивого життя. Дві каденції була головою Провінційної Управи СУК в Саскачевані, а вісім років очолювала відділ у Канорі. Багато років працювала на інших посадах відділу. Будучи культурно-освітньою референткою, вона вповності віддалась для музичного розвитку дітей української та недільної шкіл, підростків (сумківців) та дітей Оселі Тризуб.

Вона була відзначема багатьа відзнаками: грамотою 25 ліття активного членства в Канорі, доживотним та почесним членством. За віддану працю при громаді одержала Митрополичу Грамоту. За загальну та музичну працю в суспільстві одержала відзнаку ґубернатора Канади і відзнаку лейтенанта Саскачевану. В 1992 р. члени хору іменували її на спеціяльне відзначення за довгочасну працю на полі музики, вона одержала Golden Note Aword.

За її ініціятивою зорганізовано в Канорі фестиваль коляд, музичний фестиваль учнів шкільного віку в Канорі й околиці, як також фестиваль Української Музики в Саскачевані.

Щоби поділитися своїм знанням музики, покійна стала дириґенткою церковного і світського хорів. Осягнення деригентки довершила в 1992, коли з нагоди святкування Століття провінції Саскачеван Павля спокійно і бездоганно провела концертову програму з понад сто українськими хористами.

Її музична здібність спонукала її розширити сферу власного музичного таланту, отже стала "домашньою учителькою" музики. Цим способом дала солідну підготовку молодим студентам музики. Вона високо цінила і була дуже горда досягненнями учнів, котрі вибилися на вищу музичну арену. Між такими є Роман Кройтер, Тарас Ґабора та Одарка Ортинська. Павля була горда своїми вкладом в медичному, академічному, музичному й адміністративному керівництву.

У глибокому смутку покійна залишила дві сестри: Марію Левчук, Суррі, Б.К., та Тетяну Бишоп в Спокен, Вашинґтон, дітей: Зеновія (Галю) в Канорі, Дарію Данильчук Смит (Лесь), Суррі, Б.К.; Маркіяна (Мишел), Ліовил, Саск.; Богданну (Петра) Патрій, Вінніпеґ, Ман.; внуків, рідню та велике число приятелів і знайомих.

Із запаленими свічками, почесні членки відділу супроводили домовину у церкві та надворі. Павло Ортинський був хрестоносцем. Труноносці: Маркіян Данильчук, Петро Патрій, Лесь Смит, Брент Венкесел, Дейл Кушнір, Євген Ортинський, Тарас Ортинський та Євген Тріщук. Почесні труноносці: д-р Зеновій Данильчук. д-р Богдан Данильчук, Роман Кройтер, Нестор Ортинський, Володимир Мисак, Євген Левчук і Нестор Шевчук.

У пам'ять покійної, родина пожертвувала по сто долярів на "Вісник" і на "Промінь".

Спи спокійним мирним сном, дорога членко! Нехай канадська земля буде тобі легкою! Вічна Пам'ять!

За Громаду Св. Тройці,
Катерина Лабюк

ПОДЯКА

Ми, горем прибита родина покійної Павлі Данильчук, сердечно дякуємо д-рам Зеновію Данильчук і М. ЛіСингу, медсестрам, котрі дбайливо піклувалися покійною в часі її нездужання, "Домашній обслузі" за догляд її дому; о. П. Василенкові за підтрмку, розраду та теплі й щирі молитви; дякові Олексу Денисові та членам церковного хору за спокійний, лагідний та милозвучний спів під час Служб Божих, Ґ. Лисанові, управителеві похоронного закладу "Лисан" за його пораду і за вмілу похоронну обслугу; всім, хто відвідував покійну у її власному домі та в лікарні; членкам відділу СУК за приготування і видання смачної різноманітної похоронної трапези; почесним членкам Союзу за зворушливу останню прислугу догогій членці, хрестоносцеві, труноносцям — активним і почесним; всім присутнім на похоронних молитвах; за квіти, їжу та за теплі вислови співчуття; за пожертви на поборювання недуги рака; за обслугу покійної та всім, хто в будь який спосіб улегшили наше горе.

Дякуємо тобі, дорога мамо, сестро, бабусю, родичко за твою родинну любов, за твердий, незламний дух. Твій дух, твоя музична спадщина завжди житиме серед нас. Спи, дорога, спокійним сном!

Вічна Тобі Пам'ять!

Родина Данильчуків

Леся Українка

НАПИС В РУЇНІ

"Я, цар царів, я, сонця син могутній,
собі оцю гробницю збудував,
щоб славили народи незчисленні,
щоб тямили на всі віки потомні
імення"... Далі в крузі збитий напис,
і вже ніхто з нащадків наймудріших
царського ймення прочитать не може.
Хто збив той напис, чи сперечник-владар,
чи просто час потужною рукою,
то невідомо. Давним візерунком
багато слів announcement край нього
про славу безіменного владаря,
змальовано царя славетні вчинки:
он цар сидить високо на престолі,
народи подолані йдуть з дарами
коштовними й додолу клонять чола,
а він сидить, немов камінний ідол
під опахалами з барвистих пер,
лице його подібне до Тутмеса,
і до Рамзеса, і до всіх тиранів.
Он далі він, схопивши за волосся
одразу цілий гурт якихось повстанців,
кривим мечем над ними замахнув, —
лице його подібне до Тарака,
до Менефта, як і до всіх тиранів.
З тим самим видом він левів полює,
левіафанів ловить, б'є пташок,
і їде полем через людські трупи,
і бенкетує по своїх гаремах,
і на війну жене своїх підданих,
і посилає на роботу люд, —
на ту "єгипетську" страшну роботу,
що має вславити царське імення.
І кожна цегла, статуя, колона,
мережечка, різьба і малювання
незримими устами промовляє:
"Мене створив єгипетський народ
І тим навік своє імення вславив".
Умер давно той цар з лицем тирана,
зоставсь по ньому — круг і збитий напис.
Співці, не вгадуйте, ви, вчені, не шукайте,
хто був той цар і як йому наймення:
з його могили утворила доля
народу пам'ятник — хай згине цар!

Подано скорочено, О.Г.

Союз Українок Канади

Ukrainian Women's Association of Canada

ВІСТІ З ЦЕНТРАЛІ

70-ліття Союзу Українок Канади

Просимо звернути увагу на інформації подані в англомовній частині Вістей з Централі про конференцію з нагоди 70-ліття Союзу і про лого для цього відзначення.

35-ліття "Променя"

Щиро дякуємо всім відділам і окремим особам, які зложили, пожертви з нагоди 35-ліття "Променя". Ми оцінюємо Вашу фінансову і рівночасно моральну підтримку.

Анкети

Просимо якнайскоріше надіслати до Централі випоненні анкети з бюджетовою належністю. Також просимо прислати нам імена членок відділу і рік, коли вони вступили до Союзу. Ми стараємося увести в комп'ютерну систему листу всього нашого членства. Нам потрібно Вашої кооперації, щоб це здійснилося.

Поміч Україні

Відділи Союзу подають колосальну поміч Україні. Коли ми поглянемо в анкети чи в різні дописи або річні звіти, ми бачимо ту щедрість і дбайливість, якою керуються відділи Союзу відносно помочі Україні. Відділи включаються в різні дії цієї помочі. Збирають фонди та жертвують на специфічні проєкти, посилають пакунки з різною допомогою, дають особливу поміч дітям, які потерпіли в Чорнобильській аварії, і.т.п. Членки Союзу працюють в різних допомогових комітетах. Багато відділів мають безпосередній контакт із відділами Союзу Українок в Україні або з осередками Жіночої Громади та подають їм постійну поміч. Коли б все це підсумувати, то ясно, що ця вся праця виносить колосальну фінансову і моральну допомогу.

В додатку цього року на крайовому з'їзді під час точки "круглих столів" на сесії Союзу ми вислухали різні інформації відносно потреб і способів помочі Україні. Одна із цих точок було представлення проєкту "Прозорість", який існує для допомоги лікарям в Україні, які займаються лікуванням очей. Із Добродійного Фонду Союзу Централя вже передали 2000 амер. дол. на цей проєкт. Окрім цього декотрі відділи вже зложили поверх 1000 дол. на цю ціль. Короткий опис проєкту поміщенний в англомовній частині "Променя".

Нашим бажанням є зібрати точні інформації про всю цю поміч Україні, щоб ця важлива праця членства і відділів Союзу була документована для нашої історії і щоб ми могли повідомити наших співгорожан про велику допомогову працю, яку Союз Українок постійно подає нашим братам і сестрам в Україні.

Отож просимо прислати нам короткий опис Вашої допомоги Україні.

Орися Сушко, голова

UKRAINIAN WOMEN'S ASSOCIATION OF CANADA, National Office
851 Barton Street East, Hamilton, Ontario L8L 3B4 TEL.: (905) 312-4742 FAX.: (905) 524-5362

Союз Українок Канади

Ukrainian Women's Association of Canada

NEWS FROM THE NATIONAL OFFICE

70TH ANNIVERSARY OF THE UKRAINIAN WOMEN'S ASSOCIATION OF CANADA

1996 marks the **70th anniversary** of the Ukrainian Women's Association of Canada. As stated in the editorial of this issue of *Promin*, there are many issues that we as an organization need to address at this time. These are very clearly set out in our constitution – the guidance and nurturing of our youth, cultural awareness, topics related to education, humanitarian aid – including aid to Ukraine, publications, involvement in our community service to our Ukrainian Orthodox Church of Canada, and a host of others. As is evident, there is much to be done as we enter the 70th year of our Association's life. In this respect, I strongly believe that every individual, every one of our members, young or old, has the potential to make a difference, to lead the way, to promote positive and productive changes in society through their talent, hard work, dedication, courage, decisiveness and commitment. I believe that together we can develop partnerships that will produce innovative approaches to dealing with these and other issues, to take us successfully into the 21st century.

I have great faith in the success and positive future of our Association. Our membership reflects dedicated, talented women – all experts in various fields and life skills. We must utilize this collective expertise positively and effectively. As we appeal to new, younger members we must also cherish those who have served for many years, for they have much to offer and can serve as positive role models and mentors for new members. New and younger members should be included in committees specific to their expertise. They will then truly value their membership while contributing to the effectiveness of our Association.

In all our dealings we must be sensitive to the needs of our individual members – to motivate, to provide an arena where each member can grow culturally and spiritually, and therefore nurture the perpetuation of our Association.

We urge you to begin formulating your plans to celebrate this milestone in the history of our Association.

LOGO

We are delighted to present our logo for this anniversary year. We are indebted to Daniel Arseneault for his creativity in designing and producing our 70th anniversary logo. You may recall that he also designed our Year of the Family Logo and our official letterhead. This logo will appear on the cover of *Promin* during our anniversary year. We encourage you to utilize the logo in your celebration activities. We will forward a sheet with various sizes of the logo with our next mailing.

CONFERENCE

A conference celebrating our 70th anniversary will be held in Hamilton, Ontario on the weekend of July 5,6 and 7th, 1996. The theme of the conference will be "Sowing the seeds for a successful future". Please plan to attend and participate in this celebration of women. The agenda will include workshops and other items of interest as well as celebration events. Detailed information will follow as soon as plans are formulated.

Orysia Sushko, President

UKRAINIAN WOMEN'S ASSOCIATION OF CANADA, National Office
851 Barton Street East, Hamilton, Ontario L8L 3B4 TEL.: (905) 312-4742 FAX.: (905) 524-5362

ENGLISH SECTION

OKSANA YAKIVNA MESHKO (1905 – 1991)

A commemoration was held in honour of Oksana Yakivna Meshko on November 19, 1995 at the Ukrainian Canadian Art Foundation (Bloor Street) Toronto. It was sponsored by the Ukrainian Canadian Women's Committee, Toronto Branch. Proceeds from the commemorative event are to be donated towards a fund for a tombstone on the grave of Oksana Meshko in the Baikiv Cemetery, Kyiv.

The program was chaired by Christina Bidiak, President of the Ukrainian Canadian Women's Committee.

The following is a condensed report of the biography of Oksana Meshko, prepared by Lesia Khraplyva Schur and read by Mariyka Nebesna, Tetiana Bidiak, Zoriana Salo, Adriana Dykovich and Daria Temnyk.

Oksana Yakivna Meshko was born on January 30, 1905 in the village of Stari Sanzhary in the Poltava region. Members of her family fought both the Nazi and Soviet forces. Her late husband, Fedir Serhiyenko, was persecuted from 1925 until his death in 1958. Her eldest son was killed in an air raid in 1941 at age eleven.

Oksana was arrested in 1947 along with her sister Vera and both were sentenced to ten years hard labour in the Beria Camp. They were released in 1954 after the death of Joseph Stalin and "officially rehabilitated" in 1956.

This act convinced her younger son Oleksander Serhiyenko that his mother was not a criminal and he became active in the national renewal in the 1960s. He spoke at the funeral of the murdered artist Alla Horska, for which he was arrested in 1970 and sentenced to seven years labour camp and three years exile to the Khabarovski Kray on the shore of the Sea of Okhotsk. By a twist of fate, Oksana was exiled to the same region in 1980.

Meshko devoted her life to working for the release of her son and that of many other Ukrainian political prisoners: Lev Lukianenko, Evhen Swerstiuk, Nadia Svitlychna, Mykola Rudenko, Oles Berdnyk, Vasyl Stus. She wrote letters, petitions and protests to the Ministry of Internal Affairs of the Ukrainian SSR, to the United Nations and to Amnesty International. She joined the Ukrainian Helsinki Union when it was founded in 1976, and became its leader after the imprisonment of its founder, Mykola Rudenko.

It was during the 1970s that a young dissident, Mykola Horbal', met Meshko and later described her as "a tiny woman, a volcano of energy; though a woman approaching her 70s, her ideas were young."

During his own imprisonment, Horbal' wrote a poem, *"For whom, Mother, are you waiting?"*, which he dedicated to Oksana Meshko.

In 1994, Mykola Horbal' was listed as a deputy in the Ukrainian Parliament from the Ternopil Okruh.

Persecution and harassment by the KGB became a way of life. At any time, day or night, men would break into her house and begin a search. Household goods and clothing were scattered about. All papers were thrown into a sack and taken away. Often she was taken to a police station and questioned for hours. Always there was the indignity of the strip body search.

Suddenly, in 1980, she was taken to a psychiatric hospital in Kyiv. There she was arrested and sentenced to five years exile for anti-Soviet agitation and propaganda. She served it in the Ayano-Mayskyi raion, Khabaroskyi Kray, from where her son Oleksander was about to leave.

Meshko was suffering from diabetes, arthritis, high blood pressure and cataracts in her eyes. The climate was cold with heavy rains and deep snow. There was little fresh food and no milk. She was lucky to get some potatoes and green cabbage. Packages of food and clothing sent by her friends were always returned undelivered. Only the smoke from the chimney of her little hut

showed that she was still alive.

In November 1985, Meshko was released and returned to Kyiv. She had survived ill health and terrible living conditions. But she did not give up her struggle for human rights and justice. She began again to write letters to authorities demanding freedom for political prisoners.

In 1988, she had the good fortune to visit Melbourne, Australia where a successful cataract operation was performed. Then she went on to visit the USA and Canada. Congressman Smith of New Jersey invited her to a special reception.

Meshko spoke to those assembled, "I was brought up as a Ukrainian patriot. But I never realized how much more I could learn from my fellow political prisoners. We slept on a hard floor, side by side, like logs in a sawmill. Together we suffered cold and hunger and loss of humanity. We survived. ...Upon my release from the labour camp in 1956, I came out spiritually stronger."

Meshko returned to Kyiv to march in the streets with the blue and yellow banners. The Declaration of Sovereignty in Principle on July 16, 1990 filled her with optimism.

Then on December 26, 1990, she suffered a severe stroke on a Kyiv street. She died in a hospital on January 2, 1991, a month before her 86th birthday. She was buried near her mother's grave at the Baikiv Cemetery in Kyiv.

A "Kozatska Matir" to the end, she passed away in the midst of her labours. May she rest in peace.

– submitted by Helen Raycheba, C.M.

FROM OUR BRANCHES

UKRAINIAN ORTHODOX PARISH OF ST. ELIAS CELEBRATES PATRON SAINT DAY

On October 1, St. Elias parish celebrated their Patron Saint Day with a Hierarchial Divine Liturgy headed by His Grace Archbishop John. The Archbishop was assisted by parish priest, Very Rev. Mikolaj Derewianka and concelebrant Very Rev. Miroslaw Kryschuk. His Grace was presented with a beautiful bouquet of flowers by Dorothy Holyk and welcomed with the traditional bread and salt by parish president Peter Taschuk. Father Mikolaj then welcomed Archbishop John to the parish and asked that he enter the Church and lead the parishioners in prayer.

After the Divine Liturgy everyone partook of a scrumptious banquet prepared by Mrs. Caroline Malayko who was assisted by other members of the Ukrainian Orthodox Ladies at St. Elias. The Archbishop was once more welcomed by the parish president, and the church choir led everyone in prayer with "Otche Nash". Master of Ceremonies, Orest Kotyshyn introduced the head table guests, which included Archbishop John, Very Rev. Father Miroslaw and Dobr. Nadia Kryschuk, Very Rev. Father Ostap and Dobr. Natalka Flak, Peter and Lena Taschuk, Prof. Serhij and Mrs. Mae Eremenko, Orest Kotyshyn, Very Rev. Father Mikolaj and Dobr. Evhenia Derewianka. Greetings were extended from guest clergy in attendance and other parishes for this special occasion.

The St. Elias Church Choir, under the direction of Prof. Serhij Eremenko, sang two of his compositions: "Speet Moyah Mathy" which was composed and dedicated to his mother who died of hunger at the age of 47, and "Senovee v Dorohoo." The family trio of Maria, Natalia, and Dobr. Evhenia Derewianka sang "Oy Sevaya Zozoolenka," followed by "Nad Kolyskoyoo", sung by Maria and Dobr. Evhenia Derewianka and accompanied by Prof. Eremenko on the violin and Natalia Derewianka on the piano. The last item on the musical program was Prof. Eremenko's "Ballad #1" with Natalia Derewianka on the piano and Prof. Eremenko on the violin.

On behalf of the parish, Archbishop John and Very Rev. M. Derewianka presented Certificates of Merit to George Elaschuk, Nancy Demchuk, Caroline Malayko, Nicholas Rozak, Katherine Rozak, Anna Doskoch and Ray Ostrowerka, for their untiring efforts for the benefit of the parish.

The keynote address was given by His Grace, Archbishop John. Closing remarks were by parish priest, Very Rev. Father Mikolaj Derewianka. The closing prayer "Dostoyno Ye" was led by Very Rev. Father Miroslaw Kryschuk, followed by a parting blessing from Archbishop John.

– submitted by Dobr. Evhenia Derewianka

IN MEMORIAM

YORKTON OLENA PCHILKA BRANCH

The members of U.W.A.C. Olena Pchilka Branch of Yorkton wish to acknowledge their departed members:

Mrs. Annie Zrudlo of Queen Elizabeth Court in Yorkton entered into eternal rest on October 25, 1995 at the age of 87 years.

Mrs. Mary Koroluk of Yorkton entered into eternal rest on November 14, 1995 at the age of 81 years.

A donation of $40.00 has been made to the Promin Press Fund in their memory. Vichnaya pamyat!

– submitted by Iris Wasylyshen

CURRENT ISSUES

"VISION UKRAINE" INITIATED

Negotiations to commence an unprecedented program took place in Kyiv, Ukraine at the end of September 1995, bringing together Ukraine, the United States and Canada in a united effort to raise the standard of eye care delivery in Ukraine.

Dr. A. M. Serdiuk of the Ukrainian Health Ministry met with Dr. A. Gonen of Philadelphia and approved a mandate for the Pennsylvania College of Optometry – a world leader in international ophthalmic education, to administer an intense upgrading program in that country. It is the plan of parties concerned to educate approximately 2,500 ophthalmologists currently practicing in Ukraine, in the field of primary eye-care as well as other optometric specialities such as vision correction with contact lenses.

A Toronto optometrist in private practice, Dr. Richard Hareychuk, who brought the parties together, has been named Chairman of the Advisory Board for the program. Support from the Federal Government Professional Partnerships Program and the Association of Universities and Colleges Canada has allowed for dialogue in this project.

This is the first time that a program such as this has been initiated in any of the countries of the former Soviet Union. The expected result is that along with the increase in skills of the ophthalmologist will come investment, financial, material and other support from Western ophthalmic, optical and surgical companies.

– Source: "Vision Ukraine"

***Editor's Note**: In a future issue of Promin we will be publishing an article on "Vision Ukraine" by Dr. Richard Hareychuk.*

CANADA'S IMMIGRATION LEVEL INCREASES

The Honourable Sergio Marchi, Minister of Citizenship and Immigration tabled in the House of Commons the 1996 Immigration Plan and reported on overall arrivals anticipated for 1995. Mr. Marchi announced that by the end of 1995, Canada will have welcomed almost 200,000 new immigrants and refugees.

"A balanced policy is key. We are attracting more independent immigrants who are able to settle in and contribute quickly to the economic and social fabric of Canada," said Minister Marchi. "At the same time, we are also helping to reunite families and extending our hand to refugees in need."

The Immigration Plan for 1996 sets 195,000 – 220,000 as the overall range of immigrants and refugees, up 5,000 from last year's projections for 1995. Within the immigrant category, 50% are in the independent economic class and 46% are in the Family Class.

– Source:
Citizenship and Immigration

WARM UP TO WINTER SAVINGS

'Tis the season to snuggle down in preparation for of cold winter winds and mind-numbing temperatures. Undoubtedly, this is also the time when monthly electric bills are at their highest. But cheer up! This situation can be controlled if you start thinking about ways to beat high heating costs now.

Several smart ideas you can use to help make your home more comfortable and your utility costs more manageable are as follows:

- Caulk around window frames to reduce drafts and improve comfort.
- Cover patio doors and windows from the inside with heat-shrink plastic.
- Weatherstrip around doors and windows to keep heat in and reduce winter drafts.
- Ensure you have proper threshold weather stripping to reduce heat loss from badly fitting or warped doors.
- Use an outdoor timer to warm up your vehicle's engine (this is a big way to cut back on a "strictly winter" cost), and rather than plug your vehicle in overnight, set the timer to come on four hours before it is needed.
- Install energy-efficient showerheads and reduce hot water consumption when showering by as much as 30 per cent.
- Insulate hot and cold water pipes leading from the water heater. This reduces heat loss and prevents sweating.
- Make an effort to gradually lower your home's temperature to a recommended 20°C (68°F) – that is, if your thermostat is normally set over 22°C (72°F). Although this may not be a comfortable setting for every one, for every degree you lower your thermostat, the heating costs will be reduced by about five per cent.
- Top off insulation in your attic. It's an easy-to-do, do-it-yourself project. In fact, if you're seriously considering reinsulating the attic or basement walls (whether on your own or through a contractor), a lot of new information is available on the installation procedures.

These suggestions are only a few of the simple – yet smart – ways you can reduce your electric bills over the heating season.

WHAT TO DO WHEN THE LIGHTS GO OUT

Winter storms can happen quickly and without much warning. Often, severe ice storms and high winds result in downed power lines and a disruption of electrical service. Although usually households may be inconvenienced for just a few hours, there have been extreme cases where rural communities have gone without power for several days.

When power is unexpectedly interrupted, the first thing you can do is to check with your neighbours to determine whether they still have electrical service. If you discover your neighbourhood is affected, turn off all appliances and lights, but leave one light fixture "on" so that you will know when your power has been restored.

If the power interruption seems to be confined to just your home, the problem could be at the interior service panel or the main circuit breaker. A fuse may have blown or a circuit may have "tripped".

If your house has a fuse box, be sure to keep extra fuses available (make sure they are the right size). And be sure to keep a flashlight nearby – never try to change a fuse or reset a circuit breaker in the dark.

If your power is still off after you've checked these things, please contact your local hydro office. Even though the hydro company may be aware of the power problem, your call will help determine the extent of the outage.

In the event of an extended power outage, it's a good idea to be prepared. For example, keep essential items in an emergency box and store it where it will be easy to find in the dark.

continued on page 28

What to do when the lights go out
continued from page 27

Your kit should include items such as:

- candles and matches;
- a flashlight with a supply of the right-sized batteries;
- a portable radio to keep you informed on the status of the power outage;
- a stock of food that doesn't require cooking and a manually operated can opener;
- extra blankets.

Food will keep in a freezer for several days when the power is off. However, limit opening the freezer to a minimum to prevent its cold air from escaping. If you do have to "rough it" during an outage but want to cook, have extra briquettes or propane on hand for your barbecue. If you have a fireplace, keep a supply of firewood available.

Most of all, be prepared. Doing so will help you cope should this emergency situation ever happen.

– Source: Manitoba Hydro
"Hydro Lines"

HEALTH

COMMON HEALTH PROBLEMS AND HOME REMEDIES

On the '60s television series, *"The Beverly Hillbillies"*, Granny was always concocting a cure for whatever was ailing anybody. She believed in doing her own doctoring. People in rural areas, where a doctor wasn't convenient, learned how to take care of themselves. There are natural ways to overcome and prevent many common health problems:

BLADDER INFECTIONS

Real cranberry juice (no sugar added) or cranberry capsules give relief in just minutes. The cranberry keeps the organisms that cause the infection from attacking your bladder walls.

HEADACHE

There are many causes of a headache and when you take an aspirin it does not relieve the cause of the pain, but only masks it. For example, foods that are eaten too quickly, or washed down with liquids, will create gas and putrification in the stomach, which can cause a headache.

To help, combine 1/2 teaspoon lemon juice and 8 ounces of water, as warm as you can drink it comfortably. Add 1 teaspoon baking soda and drink quickly while mixture is bubbling. In a few minutes you will burp to expel excess gas. You may repeat every 15 minutes until the pain is gone.

A pleasant way to get rid of a run-of-the-mill headache, is to rub rosemary oil on your forehead and temple, and behind your ears. This may be repeated after 30 minutes.

Want to try acupressure? – place your second and third fingers under your nose where your upper lip is indented. Squeeze hard for a few seconds, and the headache goes away. Another acupressure point for headache – place the thumb of one hand into the angle where the thumb bone of the other hand meets the bone of the index finger (on the upper side of the hand). Massage in a small circular movement for about one minute, and repeat as many times as you want on each hand.

STOMACH CRAMPS

Peppermint tea is highly recommended for any digestive disorder. Ginger root tea works quickly also.

GAS

Activated charcoal capsules, one or two taken after meals, absorb intestinal gas very quickly (they have also been used as an antidote for poison). Health magazines promote a product called "Beano" which is supposed to alleviate flatulence, especially for vegetarians whose diets can cause a high degree of gas.

DANDRUFF

Take two 100 mg. tablets of selenium. Onion and garlic also are great sources of selenium. Or make a dandruff shampoo by beating two egg yolks in half a cup of water. Massage into the hair and scalp for 5-10 minutes. Rinse well with water and rinse with a mixture of two tablespoons of apple cider vinegar and water. Always massage – don't scratch your scalp.

HEARTBURN

Eat a banana. It can work wonders in minutes.

BURNS AND SUNBURN

The juice of the aloe vera plant helps to relieve pain from burns and sunburn. Break open a leaf and apply the gel directly onto the sore. Do not cover the sore area. The aloe stops swelling and speeds up healing.

TOOTH DECAY PREVENTION

Strawberries cut in half and rubbed into the teeth and gums help remove the tartar on the teeth and to strengthen and heal gums. Leave the juice on for as long as possible (up to 45 minutes) then rinse the mouth with warm water. Use only fresh strawberries.

ARTHRITIS PAIN

Cherries and cherry juice help the body eliminate the acid build-up of arthritic joints. Take cherries or juice frequently every day for four days, stop for four days and repeat. Black or bing cherries are best for gout. (Some people claim it works but unfortunately no researches has been done on this).

HICCOUGHS

It doesn't seem there is a sure cure for this irritating ailment. Almost everybody has heard of the brown bag technique with its hit-and-miss success. However, one researcher states it's the technique that makes it a success.

"You have to blow in and out exactly ten times and you have to do it really hard until you're red in the face. You also have to do it fast, and you have to form a good seal around your mouth with the bag so that no air gets in. If you follow these directions exactly", she says, "the bag will work every time."

Another effective cure is a teaspoon of sugar swallowed dry. Or suck a lemon wedge soaked with angostura bitters. Finally, there's the suggestion to tickle the roof of your mouth with a cotton swab where the hard and soft palate meet.

Remember, home remedies are best for relieving symptoms; they are not going to cure a serious illness. If you have a chronic condition or your symptoms get worse instead of better, check with your physician.

– submitted by Ollia Waverick

EXERCISE: NEVER TOO LATE – OR EARLY – TO START

Even if you've been sedentary most of your life, it's not too late to start benefiting from exercise. One of the key findings of a study of nearly 17,000 Harvard alumni showed that sedentary men who become more active might reduce their risk of cardiac death by 24 per cent!

Of course, regular activity benefits everyone, regardless of age. For kids, starting aerobic activities early in life can make exercise a lifelong habit. There are countless health benefits and the only hard fast rule is that activity is done regularly.

Now is a good time to get the whole family involved. Many winter programs are still accepting participants and spring programs are just a few months away. On the other hand, there are many winter activities that you can do outside, even your own backyard. The most important criteria is that exercise is fun!

Ice skating: Gear up the entire family for this exhilarating aerobic sport that increases flexibility and uses more muscle groups than running. Enroll the little ones in a Learn-to-Skate program and sign yourself up for a taste of yesteryear. All you need are a good pair of skates and enthusiasm! If you don't want to take lessons, keep your eyes open for indoor and outdoor rinks. A good spin around the ice can burn 420 calories per hour.

Fitness Classes: Many schools and community centres offer fitness classes for adults for minimal fees, or you can join a fitness club. Be sure the instruction is safe (ask about instructor certifi-

continued on page 30

Exercise: Never too Late – or Early – to Start
continued from page 29

cation) and try to commit yourself to at least a few evening or morning classes a week. A person who is 150 pounds can burn 7 calories per minute or 210 calories per half hour doing medium aerobic dance.

Swimming: everyone should know how to swim and the earlier kids get into the water, the better. Swimming uses nearly all of the major muscle groups. While it supports the body, swimming develops strength and endurance and improves posture and flexibility. Check pools in your area. A 150-pound person can burn about 8.7 calories per minute or 174 in half an hour doing a slow crawl.

Ballroom Dancing: need to spend more time with your spouse? Instead of cuddling up and watching a video movie, why not cuddle up and practise a waltz? This activity can elevate your heart rate just as much as running. Check local schools, colleges and community centres for classes. Even moderate ballroom dancing can burn between 250 and 300 calories per hour.

Basketball/Volleyball: You might consider rallying up a bunch of your college buddies for once-a-week basketball. Many schools offer their gymnasiums after school to organized groups. It's a great way to get in some regular activity and to keep up social ties. A 150-pound person burns about 9.4 calories per minute playing basketball and 3.4 calories per minute playing volleyball.

Walking: This is the simplest and safest exercise going. You can walk with friends, family, your walkman or your dog and as long as you dress properly, weather isn't much of a factor! At a normal pace, a 150-pound person burns about 5.5 calories per minute or 110 calories in half an hour.

– Source: "Vitality Today"

CULTURAL SCENE

"BY THE RIVER CHEREMOSH"
– A NOTABLE DRAMA

Mychailo Gava, well-respected theatrical director of "Muza", the Ukrainian Drama Ensemble of Toronto, who for many years devoted himself to staging Ukrainian plays, has again succeeded in producing a heart-felt drama in two performances at the Ukrainian National Federation Theatre in Toronto, on November 26, 1995.

"By The River Cheremosh", a three-act play was written by well-known author Ivan Bodnarchuk, depicting the human tragedies and heroic fighting in the Hutzul Region of Ukraine, during the Second World War when the political environment forced natives to defend their national heritage and the right to live in freedom.

Staging this play opened a unique opportunity to reveal and educate our younger generation about some of the deplorable situations experienced by torn-apart families when national loyalty overpowered personal life, and a movement that harnessed hundreds of volunteers to battle.

The emotionally charged audience aroused well-deserved applause and with great appreciation presented the director and the 15 actors who took part with bouquets of flowers.

Thanking the full house audience for the standing ovation, Mr. Gava thanked them for their presence and acknowledged their generous support and the support of the Ukrainian School Council (Shkilna Rada), and their thoughtful school project of inviting the Ukrainian school students to attend the production with free admission.

Mr. Gava, a recipient of the Shevchenko Medal, describes his work in stage producing as an extremely difficult task overcoming endless unpredictable problems. He harnessed the energies of hundreds of volunteers, putting them to work as actors, stage managers, and crew, set and costume designers, technicians and teachers. Very often he drives his actors who live in distant areas and have difficulty with transportation, to and from rehearsals.

Toronto audiences are fortunate to have the opportunity of enjoying Ukrainian stage productions that are so infrequent at this time.

We wish Michailo Gava more energy and success in his future endeavors.

– submitted Halyna Melnyk-Marko,Toronto

"BY THE RIVER CHEREMOSH"

TEXT

This drama depicts a Hutzul family during the Second World War at the time when German occupation was withdrawing, only to be replaced by the communist regime. The patriotic Ukrainian youth of the day firmly believed that to rid their country of the enemy, they must take arms against their occupiers – be they fascists or communists.

In this pastoral setting of the Hutzul region, against the backdrop of the Carpathian Mountains, the author illustrates the conflict and the need to defend one's homeland.

Act I: Occurs with the mother and father sadly pondering the lack of communication or any news of either son: the eldest, Andrij, having been conscripted into the Bolshevik Army in 1939 and the youngest, Vasil, taken away by the Germans. Their remaining daughter, Oksana, engaged to be married to Stepan, runs off to enlist in the Ukrainian Resistance Army, thus aborting her wedding plans.

Act II: Occurs during Christmas as the family prepares for the Holy feast. Suddenly, unexpectedly, the older son, now a soldier of the Red Army, arrives home. Just as unexpectedly, this event is followed with the daughter returning home with her younger brother, Vasil, who had been liberated from the German camp by the Ukrainian Resistance Army.

Act III:

Scene I: A suspected Red Army agent confesses that he had been sent to spy on the Ukrainian Resistance Army.

Scene II: Stepan is seen wandering deliriously through the forest picking flowers for his upcoming wedding. He is then shot by a Bolshevik sympathizer.

Scene III: The two brothers, Andrij and Vasil, and their sister Oksana, relate to one another their strange dream. At the same time news is brought to them by a faction of the Ukrainian Resistance Army that the Soviets are soon approaching. A command is given for the Ukrainians to fight. A battle ensues with the Ukrainian Resistance army defeating the Bolshevik partisans.

Participating Actors: *Petro Stelmach, Kateryna Matkowska, Olia Ponomarenko, Ihor Burlak, Serhij Derkach, Andrij Sobotovych, Oksana Yachymets, Liana Spys, Myroslaw Gotsko, Nadia Petryk, Lubomyr Sawka, Anatolij Ponomarenko, Markian Kshyk, Artem Spys, Yosyp Malytskij, Vasil Krutsko, Andrij Petryk.*

PROFILE

THE WOMAN BEHIND CANADA'S BOOK EXHIBIT IN UKRAINE

Kati Rekai, Chairperson of the External Affairs Committee, Writers' Union Canada is the force behind the exhibition of books by Canadian authors in many countries of the world *(see article "Ambassador for Canadian Literature" in September 1995 Promin).*

It took Rekai many years of discussions with the Department of Foreign Affairs in Ottawa to get a small sum of money for her plan. Now the idea of book exhibitions abroad is widely accepted.

The first exhibition was held in Budapest where she received her secondary education, becoming fluent in four languages. Attending a university was out of the question. Girls were expected to marry before age twenty; otherwise they were considered a disgrace to their families.

Kati married Dr. John Rekai at age 19 and lived in a hospital room in Budapest till 1950 when, to escape communism, they emigrated to Canada with their two small daughters.

In 1957, Dr. John Rekai and his brother Paul co-founded Central Hospital on Sherbourne Street, Toronto – the first hospital to meet the needs of a multilingual community. It offers services in more than 40 languages. Dr. John Rekai died of cancer in 1978.

Kati's active volunteer life began when she promised her grandson that she would write a book for him for every one of his birthdays. She

continued on page 32

The Woman Behind Canada's Book Exhibit
continued from page 31

has kept her promise with a book per year for the last twenty years.

Her books are a series of stories about three dogs and a cat: "The Adventures of Mickey, Taggy, Puppo and Cica." The dogs are imaginary characters – Mickey is a dignified German Shepard, Taggy is an English beagle, and Puppo is a native Malamute, a sled dog from Northern Manitoba. The dogs are all dressed suitably as life-sized stuffed figures and sit, side by side, on the sofa in Kati's living-room. Cica, pronounced Chi-Cha, was a real tabby cat of French origin. She has died since of old age and is shown as a stuffed doll. She sits with her friends on the sofa. The four friends travel to various cities and countries, have interesting adventures and learn history and geography along the way. This animal family has been translated into several languages and into Braille.

In addition to writing a children's book each year, Kati is a weekly commentator on CHIN radio, contributes articles to *"The Spark"* magazine, to *"Canadian Scene"* and to the Multilanguage News Service, she is a member of the Writers' Union of Canada, the Ethnic Journalists and Writers Club, the Royal Ontario Museum and several other organizations. Lastly, Kati not only promotes Canadian literature abroad but travels to oversee the exhibition in whichever country they are held.

Over two years she has been honoured with many awards, including the Knighthood of St. Ladislaus (1980), Certificate of Honour for Contribution to Canadian Unity (1981), Award of Merit, American Biographical Institute (1985), Prix Saint Exupery, Francophonie Valeurs – Jeunesse, Paris (1988), Rakoczi Foundation Award (1990), Cross of the Order of Merit of the Republic of Hungary (1993) and the Order of Canada (1993).

ORGANIZING THE EXHIBIT

The story about the book exhibit in Ukraine began in August 1994. Tatiana Arseenko, Assistant Director of International Relations of the Central Scientific Library, Kyiv, was invited by the University of Toronto for a study period. Arseenko met poet Lydia Paliy, who told her about the Canadian Book Exhibitions. As a result, Tatiana Arseenko and Oleksyj Onyschenko, Director of the Vernadsky Central Scientific Library, invited the Writers' Union of Canada to present an exhibition of Canadian books in Ukraine.

The books, in English and French languages, are donated by their authors and by publishers to showcase the talents of Canadian writers. The collection included Canadian writers of Ukrainian extraction who write about both Canadian and Ukrainian topics. Following their exhibit, the books are left in the library of the host country.

Readers of *Promin* will recognize the following sample of authors: Yury Boshyk, Alexandra Chernenko, William Czumer, Sonja Dunn (6 books), Gloria Kupchneko-Frolick, Stella Hryniuk, Janice Kulyk-Keefer (4 books), Myrna Kostash, William Kurelek (6 books), Manoly R. Lupul, Orest Martynowych, Lydia Palij (4 books), Peter J. Potichnyj, Ivan Rudnytsky, Danylo Shumuk, Danylo Struk, Ol'ha Woychenko.

Kati Rekai herself donated 14 books.

More than 500 books, magazines, atlases and catalogues were collected by members of the Writers' Union and were transported to Kyiv, without charge, by Finnair, organized by the Bloor Travel Agency, Toronto.

In Kyiv, the 20 boxes of books were taken to the Vernadsky Central Scientific Library of the Academy of Sciences of Ukraine. His Excellency, Francois Mathys, then Canada's Ambassador to Ukraine, and Roman Waschuk, Counsellor of the Canadian Embassy in Kyiv, were very helpful in organizing the exhibition. These officials arranged to have the books picked up at the airport, took care of publicity, invitations and the books in display cases.

As was her usual practice, Kati Rekai flew to Kyiv to personally oversee the exhibition. She was accompanied by three members of the Writers' Union of Canada – Doris McCarthy, Sonja Dunn and Lydia Palij. The exhibition opened on August 31, 1995.

All reported a very successful display and an enjoyable visit in Ukraine.

The Vernadsky Central Scientific Library was named after Volodymyr Vernadsky (1863-1945), a well-known Ukrainian scientist who specialized in mineralogy and crystallography. He initiated many scientific studies, was one of the main organizers of public libraries in Ukraine and became the first president of the Academy of Sciences of Ukraine in Kyiv.

– submitted by Helen Raycheba, C.M.

PROMIN PRESS FUND

Our sincere thanks to the following subscribers and friends who have sent in donations to the Promin Press Fund. Wherever possible, we have included donations made through Memorial contributions as well. Your continued support is truly appreciated.

John & Ann Hatten (Winnipeg) $1000.00

U.W.A.C. Savella Stechishin Branch,
Kelowna 200.00

V. Rev. & Nadia Kryschuk
(Edmonton) 165.00

Dolly N. Yurkiw (Chilliwack) 100.00
U.W.A.C. Daughters of Ukraine Branch,
Montreal 100.00

Dmytro & Mary Harasymiw
(Edmonton) 85.00

U.W.A.C. Olena Pchilka Branch,
Aylsham-Codette 75.00

Paula Osachuk (Edmonton) 50.00
Nadia Serhijczuk (Etobicoke) 50.00
U.W.A.C. Kniahynia Olha Branch,
Edmonton 50.00

Natalie Baziuk (Edmonton) 35.00
Vera Pachkowsky (S. Burnaby) 35.00

Elena Kowal (Calgary) 30.00
Anna Zawalsky (North Battleford) 30.00
U.W.A.C. Lesia Ukrainka Branch,
Yellow Creek 30.00

Mrs. M. Andrechuk (Dauphin) 25.00
Stella Obuchowski (Edmonton) 25.00
Doreen Pasichnyk (Kamloops) 25.00
St. Andrew's Ukrainian Orthodox
Ladies Auxiliary (Edmonton) 25.00
U.W.A.C. Lesia Ukrainka Branch,
Winnipeg 25.00
U.W.A.C. Kniahynia Olha Branch,
Stenen 25.00

I. Waler (St. Catharines) 20.00

Anna Zurawecki (The Pas) 13.00

Effie Christiuk (Dufrost) 10.00
Anne Kondrat (Waterford) 10.00
Nellie Krawchuk (Surrey) 10.00
Mary Lenenko (Hafford) 10.00
Irene Talpash (Dauphin) 10.00
Oksana Rusyn (Montreal) 10.00
Raisa Temertey (Willowdale) 10.00
Ann Wolodtchenko (London) 10.00

Betty Konowalchuk (Surrey) 5.00
Anastasia Kowalchuk (Montreal) 5.00
L. Lipowy (Thunder Bay) 5.00
Natalia Romanyshyn (Montreal) 5.00

Ann Prokopiuk (Montreal) 2.00

The following is a list of donations received and processed from **December 1, 1995 to December 31, 1995.**

ON THE COUCH: MAKE ROOM FOR THE KIDS

Everyone knows that television encourages a sedentary lifestyle. But did you know that studies show this kind of inactivity is a major cause of obesity in children? The number of hours spent watching TV is directly related to the prevalence of obesity in school-age children.

At a 1990 workshop on children organized by Montreal's McGill University, Dr. Fima Lifshitz, Director of Pediatrics, Maimonides Medical Center, Brooklyn, New York, explained that most chubby children do not necessarily have a nutritional problem nor do they overeat; lack of physical activity is more often responsible for chubbiness and they need to increase their level of physical activity.

Now this doesn't mean that parents should completely rule out TV in a premature battle of the bulge. But it does seem to suggest that limits be set on the number of hours spent in front of the TV (watching it or playing video games), and that energy-consuming activities become a stronger focus in the home.

Parents are encouraged to increase family participation in sports and encourage children to engage in sports or simply more active play. Check local community centres and schools for after-school activity programs. Plan family outings that involve some activity, even if it's just an after-dinner walk on the weekend.

– Source "Vitality Today"

LIBRARY OF ST JOHNS, UKR ORTH H-11
WOMEN"S ASSC
10611-110 AVE
EDMONTON AB
T5H 1H7 December 1, 1995

ВИДАННЯ, ЯКІ МОЖНА НАБУТИ В ЦЕНТРАЛІ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ

ITEMS THAT MAY BE PURCHASED FROM THE NATIONAL OFFICE
UKRAINIAN WOMEN'S ASSOCIATION OF CANADA
851 Barton St. E. Hamilton, Ontario. L8L 3B4

МИСТЕЦТВО

UKRAINIAN EMBROIDERY DESIGN & STITCHES	$10.00
UKR. WEAVING PATTERNS WITH INSTRUCTIONS (D. Yanda)	15.00
UKRAINIAN CANADIANA	8.00
UKRAINIAN DAUGHTER'S COOK BOOK. Regina, Sask.	12.00
COUNTRY COOKERY. NEW COOK BOOK, Roblin, Man.	12.00
KURELEK HASTY NOTES (GST included) With envelopes	7.00
SET OF 20 PYSANKA CARDS (GST included)	8.00
SILVER SPOONS WITH SMOLOSKYP INSIGNIA	5.00
MEMBERSHIP PINS, SMOLOSKYP	10.00
NEW SERVIETTES WITH SMOLOSKYP INSIGNIA (Pkg. of 100)	13.00

ІСТОРИЧНІ

ПІВСТОЛІТТЯ НА ГРОМАДСЬКІЙ НИВІ, Н. Когуська. **(Bilingual)**	18.00
ВИДАТНІ ЖІНКИ УКРАЇНИ, Н. Полонська-Василенко	5.00
НАРИСИ З УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ, 3 томи — **(Bilingual)**	10.00
ЧВЕРТЬ СТОЛІТТЯ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ, Н. Когуська.	2.00

ПРОГРАМИ

НА КРИЛАХ ПІСЕНЬ, пісні з нотами, слова Л. Українки	5.00
ЗБІРНИК МАТЕРІЯЛІВ НА 100-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ Л. УКРАЇНКИ	8.00

ДИТЯЧА ЛІТЕРАТУРА

ДУХОВНІ ПІСНІ ДЛЯ ДІТЕЙ І МОЛОДІ, (СОЮЗ УКР. КАНАДИ)	5.00
РЕЛІГІЙНІ ПІСНІ ДЛЯ НЕДІЛЬНИХ І РІДНИХ ШКІЛ, О. В. Слюзар	2.00
НАША ВІРА — OUR FAITH - SADOCHOK, Level one (GST included)	8.00
ХРИСТОС ВОСКРЕС! (EASTER. F. Pelech)	2.00
УКРАЇНСЬКИЙ ВЕРТЕП. КОЛЯДКИ ДЛЯ ДІТЕЙ, СЦЕНА НА РІЗДВО і. т.д.	2.00

РЕЛІГІЙНІ

СВЯТА ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ, Прот. І. Стус. **(Bilingual)**	5.00
ОЗНАКИ НАДІЇ? (з подорожі Митр. Василія по Україні) Прот. С. Ярмусь.	10.00
СТАТУТ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ. (Constitution of UWAC) GST included	3.00
ГРАМОТИ, 25-ЛІТ АБО БІЛЬШЕ — (можна дописати роки)	3.00
ГРАМОТИ ПОЧЕСНІ	1.75

Канцелярія відкрита від 9:00 до 4:30, від понеділка до п'ятниці.
Телефон. 905-312-4742.

***Note.* Postage and handling extra, plus GST 7%.**